

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут бізнесу, менеджменту та маркетингу
Кафедра обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи

Пояснювальна записка
до дипломної роботи магістра
на тему:
**«Методика формування і аудит фінансової звітності
МКП «Яворіввода»**

Виконав:
студент 6 курсу, групи ОА-61м
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Сохацький Юрій Петрович

Керівник: к.е.н., доц. Клим Н.М.

Рецензент: к.е.н., доц. Пилипенко С.М.

Львів – 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут бізнесу, менеджменту та маркетингу
 Кафедра _____ обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи
 Освітній ступінь _____ магістр
 Спеціальність _____ 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи
 _____ д.е.н., проф. Гараєв П.М.
 « 25 » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ Сохаському Юрію Петровичу
 (прізвище, ім'я, по батькові)

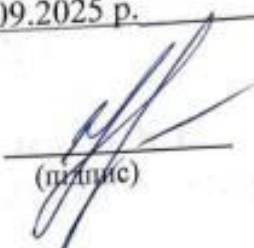
- Тема роботи «Методика формування і аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода»
 керівник роботи _____ к.е.н., доц. Клим Н.М.,
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
 затверджена наказом закладу вищої освіти від 04.09.25 р. № С-650
- Термін подання студентом роботи _____ 18.12.2025 р.
- Вихідні дані до роботи установчі документи підприємства, Наказ про облікову політику, фінансова, статистична звітність підприємства за 2022-2024 роки, облікові регістри за темою роботи, законодавчо-нормативні акти, наукова і навчально-методична література
- Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. 1. Загальні вимоги до фінансової звітності підприємства. 2. Сучасний стан та удосконалення методики формування фінансової звітності МКП «Яворіввода». 3. Аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода». Висновки.
- Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
 1. Місце фінансової звітності серед елементів в системі управління підприємством. 2. Призначення основних форм фінансової звітності. 3. Динаміка і структура майна МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки. 4. Динаміка і структура джерел формування майна МКП «Яворіввода». 5. Методика формування фінансової звітності малого підприємства. 6. Пріоритетні напрями удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства. 7. Аудиторські процедури, виконані під час аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік. 8. Напрями вдосконалення аудиту фінансової звітності.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
-	-	-	-

7. Дата видачі завдання 25.09.2025 р.

Керівник роботи

(підпис)Клим Н.М.
(прізвище та ініціали)**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1	Вступ.	25.09.2025 – 05.10.2025	Високий
2	Загальні вимоги до фінансової звітності підприємства.	06.10.2025 – 26.10.2025	Високий
3	Сучасний стан та удосконалення методики формування фінансової звітності МКП «Яворіввода».	27.10.2025 – 20.11.2025	Високий
4	Аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода».	21.11.2025 – 11.12.2025	Високий
5	Формування висновків.	12.12.2025 – 18.12.2025	Високий

Студент

(підпис)Сохацький Ю.П.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)Клим Н.М.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота виконана на фактографічній інформації, що характеризує фінансово-господарську діяльність МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки.

Об'єктом дослідження є обліково-звітний і контрольний-аналітичний процеси на підприємстві. Предмет дослідження – формування і аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода». Мета дослідження – розроблення пропозицій з підвищення ефективності обліково-звітного процесу на підприємстві та удосконалення методики формування і аудиту фінансової звітності.

Загальний обсяг роботи – 62 с. Вона складається з вступу, трьох розділів, висновків, 10 рисунків, 16 таблиць, списку 46 використаних літературних джерел і додатків.

Ключові слова: фінансова звітність, фінансово-господарська діяльність, обліково-звітний процес, облік, аудит.

ANNOTATION

The thesis is based on factual information characterizing the financial and economic activities of the municipal enterprise «Yavorivvoda» for 2022-2024.

The object of the study is the accounting, reporting, control, and analytical processes at the enterprise. The subject of the study is the formation and audit of the financial statements of the municipal enterprise «Yavorivvoda». The purpose of the study is to develop proposals for improving the efficiency of the accounting and reporting process at the enterprise and to improve the methodology for the formation and audit of financial statements.

The total volume of the work is 62 pages. It consists of an introduction, three chapters, conclusions, 10 figures, 16 tables, a list of 46 references, and appendices.

Keywords: financial reporting, financial and economic activity, accounting and reporting process, accounting, audit.

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Загальні вимоги до фінансової звітності підприємства	7
1.1. Сутність, склад та призначення фінансової звітності	7
1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з питань формування фінансової звітності	16
Висновки до розділу 1	29
Розділ 2. Сучасний стан та удосконалення методики формування фінансової звітності МКП «Яворіввода»	21
2.1. Фінансово-економічна характеристика МКП «Яворіввода»	21
2.2. Методика формування фінансової звітності малого підприємства	30
2.3. Пріоритетні напрями удосконалення методики формування фінансової звітності	34
Висновки до розділу 2	37
Розділ 3. Аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода»	39
3.1. Методичні прийоми аудиту фінансової звітності	39
3.2. Оцінка результатів аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода»	45
3.3. Напрями вдосконалення аудиту фінансової звітності	50
Висновки до розділу 3	53
Висновки	55
Список використаних джерел	58
Додатки	62

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена зростаючою роллю фінансової інформації у процесі прийняття управлінських рішень, як на рівні окремих підприємств, так і в масштабах економіки загалом. У сучасних умовах глобалізації бізнесу та інтеграції України у світову економічну спільноту особливого значення набуває достовірність, прозорість і порівнюваність фінансової звітності. Саме якісно сформована звітність забезпечує інвесторів, кредиторів, державні органи та інші зацікавлені сторони об'єктивними даними про фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

Водночас формування фінансової звітності є складним процесом, що вимагає дотримання принципів бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів (МСФЗ) та чинного законодавства. Неправильне відображення господарських операцій або недотримання методичних вимог може призвести до спотворення фінансових показників, що, у свою чергу, вплине на прийняття економічних рішень. Тому особливого значення набуває контроль за достовірністю звітності, який забезпечується через незалежний аудит.

Аудит фінансової звітності виступає гарантом її надійності та підвищує довіру до підприємства з боку зовнішніх користувачів. У сучасних умовах економічної нестабільності, посилення конкуренції та реформування системи обліку й звітності в Україні роль аудиту суттєво зростає. Саме поєднання якісного формування фінансової звітності та ефективного аудиторського контролю є необхідною передумовою стабільного розвитку підприємств, підвищення інвестиційної привабливості та прозорості національної економіки.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розроблення пропозицій з підвищення ефективності обліково-звітного процесу на підприємстві та удосконалення методики формування і аудиту фінансової звітності.

Завдання магістерської роботи:

- розкрити загальні вимоги до фінансової звітності підприємства;
- проаналізувати законодавчо-нормативну базу з питань формування

фінансової звітності;

- проаналізувати фінансово-економічну діяльність МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки;
- розглянути методику формування фінансової звітності малого підприємства та запропонувати напрями її удосконалення;
- провести аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік;
- запропонувати напрями удосконалення аудиту фінансової звітності.

Об'єктом дослідження є обліково-звітний і контрольний-аналітичний процеси на підприємстві. **Предмет дослідження** – формування і аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода».

Методи дослідження. У процесі виконання магістерської роботи застосовано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що забезпечили всебічний аналіз методики формування та аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода». Зокрема, використано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, економіко-статистичні методи, а також метод порівняння, графічний та табличний методи.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правові акти України з питань бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиторської діяльності. Вагомими джерелами інформації є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, матеріали фахових періодичних видань, монографії та навчально-методичні посібники з проблем обліку й аудиту. Практичну частину дослідження сформовано на основі первинних облікових документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності та внутрішніх нормативних документів МКП «Яворіввода».

Практичне значення результатів магістерської роботи полягає в можливості використання розроблених пропозицій і рекомендацій для вдосконалення методики формування фінансової звітності та організації аудиту на МКП «Яворіввода». Запропоновані заходи спрямовані на підвищення достовірності та інформативності фінансової звітності, удосконалення внутрішнього контролю та зниження ризику суттєвих викривлень у фінансовій інформації.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, склад та призначення фінансової звітності

Багато підприємств у процесі своєї діяльності на ринку стикаються з необхідністю підвищення ефективності фінансово-господарських результатів відповідно до сучасних соціально-економічних умов. Для досягнення стабільного розвитку вони прагнуть удосконалити систему управління виробництвом, підвищити якість і конкурентоспроможність продукції, а також забезпечити притік інвестиційних ресурсів. Реалізація цих завдань потребує створення ефективної інформаційної системи, яка б задовольняла потреби всіх зацікавлених сторін у достовірних даних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

У таких умовах основним інструментом інформування про результати діяльності підприємства виступає фінансова звітність. Саме вона надає користувачам повну, об'єктивну та правдиву інформацію про фінансовий стан суб'єкта господарювання, його прибутковість і динаміку розвитку. Завдяки фінансовій звітності керівництво, інвестори та інші користувачі можуть оцінити ефективність діяльності підприємства, виявити проблемні аспекти та визначити можливі напрями подальшого зростання [26].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3], фінансова звітність – це «звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства».

Серед науковців існує значна кількість підходів до визначення поняття «фінансова звітність», що зумовлено багатогранністю її змісту та функцій у системі управління підприємством. Різні автори розглядають фінансову звітність не лише як підсумковий етап бухгалтерського обліку, але й як важливий інструмент комунікації між підприємством та зовнішнім середовищем. Вона виконує роль інформаційного мосту між внутрішніми процесами господарської

діяльності та зовнішніми користувачами – інвесторами, кредиторами, податковими органами, партнерами й власниками. Узагальнення різних наукових поглядів на сутність цього поняття представлено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «фінансова звітність»

Автор, джерело	Визначення поняття «фінансова звітність»
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Впорядкована система взаємопов'язаних показників, які відображають діяльність підприємства, організації чи установи за конкретно визначений термін.
Верига Ю.А., Левченко З.М., Ватуля І.Д.	Для задоволення потреб зовнішніх користувачів підприємствам буде достатньо складати такі види звітності, як статистична, бухгалтерська й податкова.
Іванчук Н.В.	Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період; надає користувачам для прийняття рішень повну, правдиву та неупереджену інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.
Малишкін А.М.	Своєрідна інформаційна модель господарюючого суб'єкта.
Мардус Н.Ю.	Інформація, розкриття якої вимагають національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку або міжнародні стандарти фінансової звітності та/або інші нормативно-правові акти МФУ з питань бухгалтерського обліку; надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.
Пушкар М.С.	Сукупність реєстрів зведених, згрупованих, узагальнених показників за певний період, що характеризують статистику та динаміку об'єктів бухгалтерського обліку.
Іванчук Н.В.	Бухгалтерська звітність включає фінансову й окремі форми спеціалізованої звітності, які встановлюються конкретними міністерствами і відомствами.
Ткаченко Н.Б.	Сукупність форм звітності, складених на основі конкретних даних обліку задля подальшого одержання користувачем узагальненої інформації про підприємство.
Хомин П.Я.	Звітність є самостійною системою подання даних, які необхідні для інформаційного забезпечення менеджменту та в жодному разі не може вважатись складовим елементом (прийомом) бухгалтерського обліку.
Чебанова Н.В., Чупир Т.Я.	Документи, які містять інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Одні науковці трактують фінансову звітність як систему узагальнених показників, що відображають фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний період. Інші підкреслюють її аналітичну функцію, вказуючи, що звітність слугує основою для оцінки ефективності ви-

користання ресурсів і прийняття управлінських рішень. Є також підхід, згідно з яким фінансова звітність розглядається як засіб контролю, що дозволяє виявити відхилення у діяльності підприємства, запобігти фінансовим ризикам і підвищити прозорість бізнесу. Таким чином, багатоманітність підходів до визначення поняття «фінансова звітність» свідчить про її ключову роль у забезпеченні прозорості діяльності підприємств і підвищенні довіри з боку суспільства та бізнес-партнерів.

Узагальнення поглядів науковців дало змогу визначити місце елементів фінансової звітності в рамках системи управління підприємством (рис. 1.1).

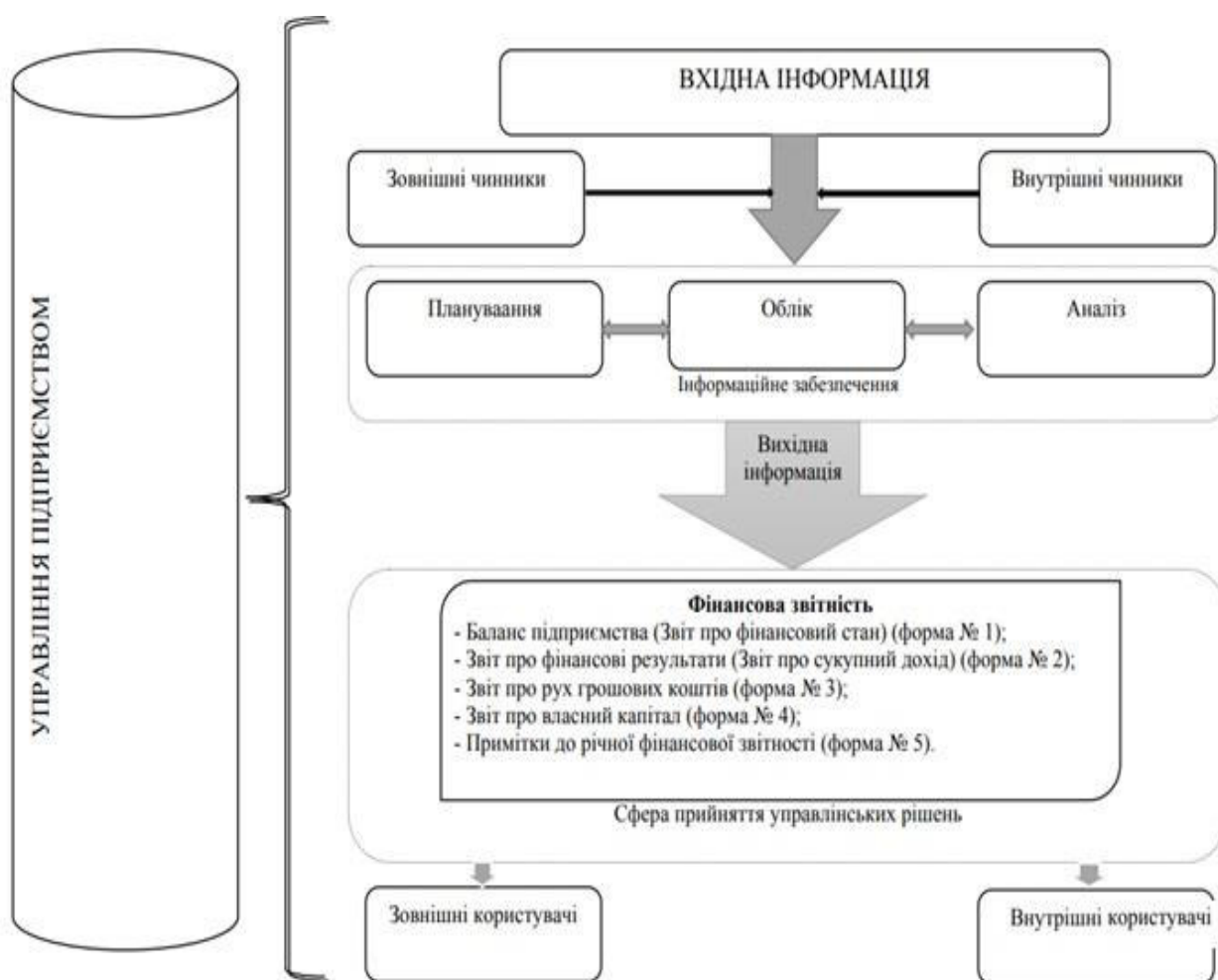

Рис. 1.1. Місце фінансової звітності серед елементів в системі управління підприємством [39]

Отже, у структурі системи управління підприємством можна виокремити два ключові блоки. Перший – інформаційно-аналітичний, який охоплює процеси планування, обліку та аналізу. Ці складові тісно взаємодіють між собою за

допомогою інформаційних потоків, створюючи надійну базу даних для здійснення контролю та прийняття управлінських рішень. Другий блок – управлінський, у межах якого формується і функціонує один із найважливіших елементів системи – фінансова звітність.

Фінансова звітність виступає інструментом, основне призначення якого полягає у задоволенні потреб користувачів, що не мають можливості самостійно отримувати інформацію безпосередньо від підприємства. Вона забезпечує прозорість діяльності суб'єкта господарювання та є джерелом об'єктивних даних про його фінансовий стан і результати роботи [6]. Формування фінансової звітності передбачає ретельне узагальнення облікових показників, що відображають ефективність господарських процесів підприємства.

Однією з головних вимог до фінансової звітності є дотримання якісних характеристик інформації, визначених у Концептуальній основі фінансової звітності [5]. Ці характеристики поділяються на дві групи: основоположні, які забезпечують достовірність і корисність інформації для користувачів, та посилювальні, що підвищують її зрозумілість і порівнюваність (рис. 1.2).

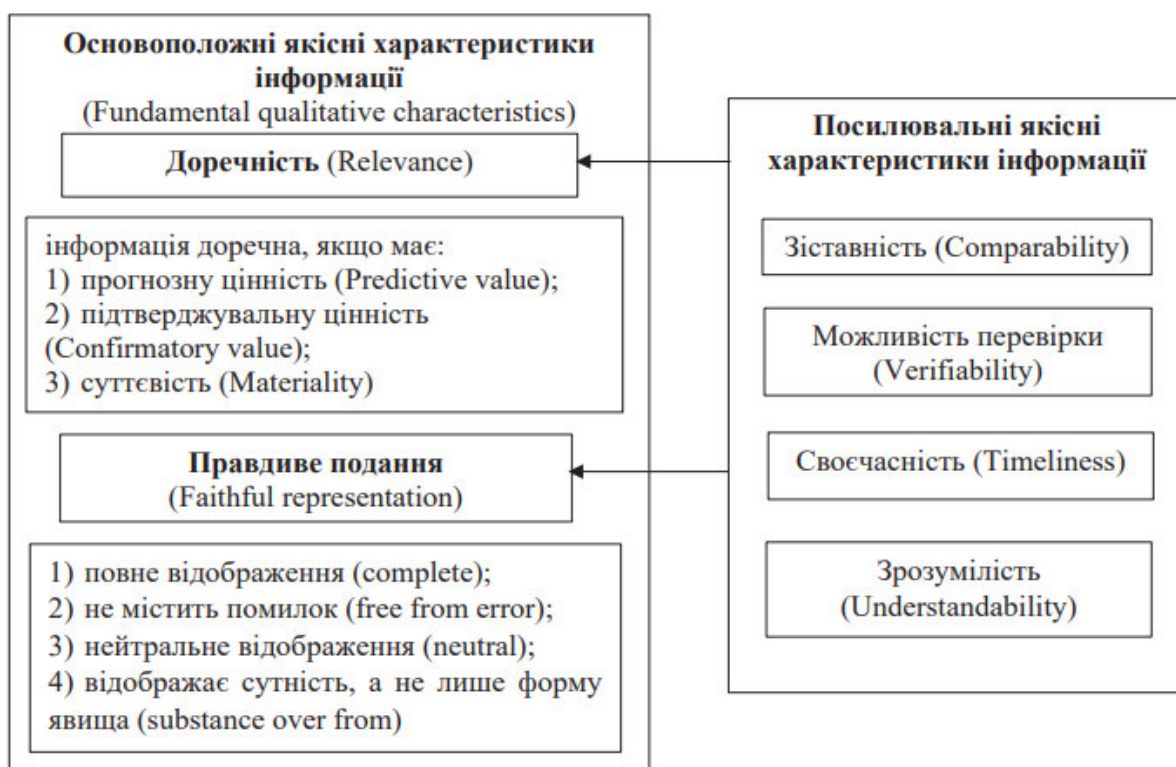

Рис. 1.2. Якісні характеристики корисної фінансової інформації [20]

Основними або базовими якісними характеристиками фінансової інформації є доречність та правдиве подання. Під доречністю розуміють таку властивість інформації, яка має здатність впливати на рішення користувачів фінансової звітності. Інформація вважається доречною тоді, коли вона має прогностичну цінність або підтверджувальну цінність. Важливою складовою доречності є суттєвість, тобто значущість даних: якщо пропуск чи викривлення певної інформації може вплинути на рішення користувачів, така інформація вважається суттєвою.

Друга фундаментальна характеристика – правдиве подання – передбачає, що інформація у фінансовій звітності має бути повною, нейтральною та без помилок. Повнота означає, що користувач має доступ до всієї необхідної інформації для правильного розуміння господарського явища. Нейтральність передбачає відсутність упередженості або спотворення даних, а відсутність помилок означає точність і достовірність поданої інформації, хоча це не завжди гарантує абсолютну точність у деталях. Окрім основних, існують також посилювальні якісні характеристики, до яких належать зіставність, перевірюваність, своєчасність та зрозумілість. Вони сприяють підвищенню якості фінансової інформації, допомагаючи користувачам коректно інтерпретувати дані та порівнювати їх у часі чи між різними підприємствами. Завдяки цим характеристикам забезпечується більш об'єктивне та повне відображення економічних явищ, що підвищує довіру до фінансової звітності [20].

Результати дослідження дали змогу узагальнити думки і здійснити класифікацію основних користувачів фінансової звітності з урахуванням їх інформаційних потреб. У табл. 3 показані основні користувачі фінансової звітності та їхня інформаційна потреба.

Узагальнивши наукові підходи та систематизувавши погляди вчених щодо основних категорій користувачів фінансової звітності, враховуючи специфіку їхніх інформаційних запитів, було здійснено класифікацію користувачів залежно від цілей використання фінансових даних (табл. 1.2).

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності [33]

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Інвестори, власники	Придбання, продаж і володіння цінними паперами. Участь у капіталі. Оцінка якості керування. Визначення суми дивідендів і їх розподіл.
Керівники підприємства	Регулювання діяльності підприємства.
Банки, кредитори постачальники	Забезпечення зобов'язань підприємства. Оцінка здатності підприємства вчасно використати свої зобов'язання.
Замовники	Оцінка здатності підприємства вчасно використати свої зобов'язання.
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства вчасно використати свої зобов'язання. Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками.
Органи державного керування	Формування і контроль макроекономічних показників.
Громадськість	Через показники фінансової звітності оцінює внесок підприємства у місцеву економіку, можливість забезпечення зайнятості тощо.
Аудитори (зовнішні)	Потребують інформації для підтвердження її реальності і відповідності НП(С)БО.
Конкуренти	Здійснюють пошук слабких ланок у діяльності підприємства задля підризу його репутації на ринку товарів і послуг.

Кожна форма фінансової звітності має своє специфічне призначення та відображає окремі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства. Сукупність таких форм забезпечує повне уявлення про стан майна, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів суб'єкта господарювання. Завдяки цьому користувачі можуть отримати всебічну інформацію про ефективність діяльності підприємства. Призначення основних форм фінансової звітності представлено в табл. 1.3.

Призначення основних форм фінансової звітності [8-11]

Форми звітності	Зміст	Використання інформації
1	2	3
Баланс (звіт про фінансовий стан)	Відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.	Оцінка структури ресурсів, їхньої ліквідності, платоспроможності підприємства; прогнозування майбутніх потреб у позиках; оцінка змін в економічних ресурсах.

1	2	3
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)	Звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід за певний період.	Оцінка й прогнозування прибутковості діяльності підприємства, структури доходів і витрат.
Звіт про рух грошових коштів	Генерування й використання коштів протягом звітного періоду.	Оцінка й прогнозування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
Звіт про власний капітал	Зміни в складі власного капіталу протягом звітного періоду.	Оцінка й прогнозування змін у власному капіталі.
Примітки до річної фінансової звітності	Вибрана облікова політика; інформація, не відображена у фінансових звітах; додатковий аналіз статей фінансової звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості.	Оцінка й прогнозування облікової політики, ризиків або непевності, які впливають на підприємство, його ресурси й зобов'язання; діяльність його підрозділів.

Усі ці форми фінансової звітності взаємопов'язані між собою та в комплексі забезпечують повну, достовірну й аналітично корисну інформацію для прийняття управлінських, інвестиційних і фінансових рішень.

У процесі формування фінансової звітності вибір базису оцінки для різних видів активів, зобов'язань, доходів і витрат є надзвичайно важливим етапом, адже саме від нього залежить ступінь достовірності, об'єктивності та корисності поданої інформації. Різні методи оцінки – такі як історична (первісна) вартість, справедлива вартість, чиста вартість реалізації, теперішня вартість чи вартість відновлення – дають змогу по-різному відобразити фінансовий стан підприємства. Вибір конкретного підходу визначається метою звітності, характером активів або зобов'язань, а також потребами користувачів у релевантній та достовірній інформації [27].

Основна мета вибору бази оцінки полягає у тому, щоб забезпечити користувачів фінансової звітності максимально корисними, реалістичними та порівнюваними даними. Наприклад, застосування історичної вартості дозволяє прослідкувати динаміку інвестицій та витрат у часі, тоді як оцінка за справедливою вартістю більш точно відображає поточну ринкову ситуацію. У результаті підприємство формує фінансову звітність, яка не лише відповідає вимогам законодавства і стандартів, а й дійсно служить основою для обґрунтованого прийняття управлінських та інвестиційних рішень [30].

Для того, щоб фінансова інформація була дійсно корисною, вона повинна відповідати якісним характеристикам, визначеним у Концептуальній основі фінансової звітності [5]. Зокрема, інформація має бути доречною, правдиво поданою, зіставною, перевірюваною, своєчасною та зрозумілою. Лише за умови дотримання цих характеристик оцінка активів, зобов'язань, доходів і витрат набуває реальної аналітичної цінності, а звітність стає ефективним інструментом для контролю, планування й прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства. У табл. 1.4 визначено вплив якісних характеристик на вибір бази оцінки облікових об'єктів.

Таблиця 1.4

Використання якісних характеристик інформації при виборі бази оцінки [20]

Фактори	Основні якісні характеристики інформації					
	Доречність				Правдиве подання	
	характеристика активу або зобов'язання		внесок в майбутні грошові потоки		невизначеність оцінки	непослідовність підходів до оцінки
Можливі умови	чуттєві до ринкових факторів та інших ризиків	нечуттєві до ринкових факторів та інших ризиків	економічні ресурси генерують грошові потоки напряду	економічні ресурси генерують грошові потоки сумісно з іншими ресурсами (непрямо)	виникає, якщо неможливо визначити оцінку напряду і необхідно використовувати розрахункові оцінки	активи і зобов'язання пов'язані між собою
Вибір бази оцінки	поточна вартість	історична вартість	поточна вартість	історична вартість або поточна вартість заміщення	слід використовувати базу оцінки, яка не створює надвисокої невизначеності	слід використовувати однакові бази оцінки для них

Аналіз положень національного та міжнародного законодавства, що регламентують процес формування і подання фінансової звітності, дав змогу визначити склад її форм для підприємств різних категорій залежно від застосованої нормативної бази (табл. 1.5).

Склад фінансової звітності відповідно до розміру підприємств та стандартів бухгалтерського обліку [19]

Стандарти	Види підприємств	Нормативний документ	Види фінансових звітів
НП(С)БО	Великі й середні підприємства	НП(С)БО 1	Баланс (звіт про фінансовий стан); Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід); Звіт про рух грошових коштів; Звіт про власний капітал; Примітки до фінансової звітності
	Малі підприємства	НП(С)БО 25	Баланс (ф. 1-м); Звіт про фінансові результати (ф. 2-м)
	Мікропідприємства	НП(С)БО 25	Баланс (ф. 1-мс); Звіт про фінансові результати (ф. 2-мс)
	Окремі категорії малих підприємств (п. 154.6 ст. 154 ПКУ)	НП(С)БО 25	Звіт про фінансові результати (ф. 2-мс)
МСФЗ	Великі підприємства	МСБО 1	Звіт про фінансовий стан на кінець періоду; Звіт про сукупні доходи за період; Звіт про зміни у власному капіталі за період; Звіт про рух грошових коштів за період; Примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення
	Середні і малі підприємства	МСФЗ для малих та середніх підприємств	Звіт про фінансовий стан на дату звітності; або єдиний Звіт про сукупний дохід за звітний період, або окремий Звіт про прибутки та збитки і окремий Звіт про сукупний дохід; Звіт про зміни у власному капіталі за звітний період; Звіт про рух грошових коштів за звітний період; Примітки, що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію

Як бачимо, відповідно до вимог МСФЗ, структура фінансової звітності для малих і середніх підприємств практично не відрізняється від тієї, що використовується великими суб'єктами господарювання. Водночас для суб'єктів

малого підприємництва, які складають звітність згідно з НП(С)БО 25 [11], передбачено спрощений склад і форму звітних документів.

Відповідно до НП(С)БО 1 [8], структура та зміст статей фінансової звітності чітко визначені цим стандартом. Це означає, що національні норми регламентують не лише перелік звітних форм, а й порядок їх заповнення та подання. На відміну від цього, у МСФЗ не встановлено єдиних затверджених форм звітності – натомість наведено орієнтовний перелік статей, які мають бути відображені у звітах підприємства.

Такий підхід пояснюється відмінностями у традиціях бухгалтерського обліку та підходах до регулювання фінансової звітності у різних країнах. Якщо національні стандарти прагнуть забезпечити уніфікованість і порівнюваність показників шляхом чіткого визначення форм, то міжнародна практика надає підприємствам більшу гнучкість у формуванні звітності, головна вимога до якої – правдиве та повне відображення фінансового стану і результатів діяльності.

1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з питань формування фінансової звітності

Законодавчо-нормативне регулювання процесу формування та аудиту фінансової звітності має вагомим значення для забезпечення прозорості, достовірності й порівнюваності фінансової інформації. Чітко визначені норми та стандарти встановлюють єдині вимоги до ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та проведення аудиту, що дає змогу підприємствам формувати звітність у єдиному форматі, а це, своєю чергою, сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів, кредиторів, державних органів і суспільства.

Наявність ефективної нормативної бази гарантує дотримання принципів об'єктивності та справедливості під час відображення фінансових результатів діяльності підприємств. Законодавчі акти та стандарти бухгалтерського обліку визначають не лише правила оцінки активів і зобов'язань, але й порядок пере-

вірки звітності незалежними аудиторами, що створює передумови для запобігання фінансовим порушенням, шахрайству та викривленню даних.

Основними законодавчо-нормативними документами, які регулюють порядок формування фінансової звітності, є такі (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Законодавчо-нормативні документи, які регулюють порядок формування фінансової звітності

Нормативний документ, ким і коли виданий	Короткий зміст
1	2
Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII [2]	Регулює правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» від 16.07.1999р. за № 996-XIV [3]	Визначає правові засади та регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010р. [5]	Містить виклад концепцій, на яких ґрунтується складання і подання фінансових звітів зовнішнім користувачам для підприємств, які формують фінансову звітність відповідно до МСФЗ.
МСБО 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012р. [6]	Визначає порядок подання фінансової звітності для підприємств, які формують фінансову звітність відповідно до МСФЗ.
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 [8]	Визначає мету, склад, принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання й розкриття її елементів. Норми цього положення застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством.
НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628 [9]	Визначає порядок складання консолідованої фінансової звітності та вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності.
НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» від 28.05.1999 р. № 137 [10]	Визначає порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності.
НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» від 25.02.2000р. № 39 [11]	Регулює порядок формування показників фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва, яка визначена ним як скорочена у таких формах, як «Баланс» (ф. № 1-м); «Звіт про фінансові результати» (ф. № 2-м); спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-мс і форми № 2-мс).

1	2
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності» від 28.03.2013р. №433	Розглядають питання розкриття інформації за статтями балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал.
Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок подання фінансової звітності» № 419 від 28.02.2000 р. [7]	Визначає порядок подання фінансової звітності для всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми господарювання й форми власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством.
Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 р. № 879 [14]	Визначає порядок проведення інвентаризації активів, у тому числі основних засобів, і зобов'язань та оформлення її результатів. Застосовуватиметься юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності (крім банків), а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

На сьогодні одним із найважливіших завдань залишається забезпечення дотримання МСФЗ, що дозволить отримувати точну, об'єктивну та єдину у своєму тлумаченні інформацію про фінансовий стан підприємств. У різних країнах діють власні системи національних стандартів бухгалтерського обліку, які, попри спільні принципи, мають певні відмінності у підходах до оцінки, відображення та розкриття інформації. Саме тому питання гармонізації національних норм обліку з міжнародними вимогами набуває особливого значення для розвитку економіки та підвищення рівня прозорості фінансової інформації.

Здійснимо порівняння фінансової звітності за НП(С)БО та МСФЗ у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Порівняння фінансової звітності за НП(С)БО та МСФЗ

Критерій	НП(С)БО	МСФЗ
1	2	3
Визначення фінансової звітності	Це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів за звітний період	Структуроване представлення фінансового положення і фінансових результатів діяльності організації

1	2	3
Склад фінансової звітності	Фінансова звітність складається з таких компонентів: баланс; звіт про фінансові результати; звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал; примітки до звітів. Фінансовий звіт для СМП складається з таких компонентів: баланс та звіт про фінансові результати. Окремі форми звітності встановлені для банків та бюджетних установ	Повний комплект фінансової звітності включає: звіт про фінансовий стан на дату закінчення періоду; звіт про прибутки та збитки за період; звіт про зміни в капіталі за період; звіт про рух грошових коштів; примітки, що складаються з короткого огляду основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації
Звітна дата	Дата, станом на яку необхідно скласти звітність, є фіксованою	Дата для фінансової звітності за МСФЗ не є фіксованою
Грошовий вимірник	У грошовій одиниці України	У будь-якій валюті
Подання додаткової інформації, супутньої фінансової звітності	Не подається	Крім фінансової звітності, багато підприємств представляють фінансовий огляд керівництва, у якому описуються і пояснюються основні характеристики фінансових результатів та фінансового стану підприємства, а також основні ситуації невизначеності, з якими воно зіштовхується

Узгодження українських стандартів із МСФЗ сприятиме покращенню якості фінансової звітності, підвищенню її порівнюваності на міжнародному рівні та створенню умов для ефективного функціонування ринку капіталу. Це також дасть можливість забезпечити більш надійну та незалежну аудиторську перевірку, оскільки аудит, проведений за єдиними стандартами, гарантує довіру до звітності як всередині країни, так і за її межами. Гармонізація облікових стандартів є важливою передумовою інтеграції України у світовий економічний простір і вагомою складовою підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

Висновки до розділу 1

1. Фінансова звітність є основним інструментом відображення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства та джерелом достовірної

інформації для прийняття управлінських, інвестиційних і контрольних рішень. Вона забезпечує прозорість діяльності суб'єкта господарювання, сприяє підвищенню довіри з боку користувачів і виступає основою для аналізу фінансового стану, оцінки ефективності використання ресурсів і прогнозування подальшого розвитку. Кожна форма звітності має своє призначення, а їх сукупність формує цілісну систему показників, що характеризують економічний потенціал підприємства.

2. Дослідження законодавчо-нормативної бази показало, що процес формування фінансової звітності в Україні ґрунтується на поєднанні національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності. Таке регулювання забезпечує узгодженість фінансової інформації, її порівнюваність і достовірність. Водночас важливим напрямом розвитку є гармонізація вітчизняних норм із міжнародними вимогами, що сприятиме підвищенню якості звітності, зміцненню довіри до неї з боку користувачів і полегшенню інтеграції українських підприємств у глобальний економічний простір.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МКП «ЯВОРІВВОДА»

2.1. Фінансово-економічна характеристика МКП «Яворіввода»

Міське комунальне підприємство «Яворіввода» (МКП «Яворіввода») – підприємство комунальної форми власності, створене рішенням Яворівської міської ради для забезпечення потреб населення та суб'єктів господарювання у послугах водопостачання. Зареєстроване 19 травня 1992 року та діє за юридичною адресою: м. Яворів, вул. Пасічна, 1, Львівська область. Засновником і власником є Яворівська міська рада. Підприємство працює на загальній системі оподаткування та є платником ПДВ.

Головна господарська діяльність МКП «Яворіввода» – централізоване водопостачання (код КВЕД 36.00), що включає забір, очищення та подачу питної води споживачам у межах Яворівської громади. Це ключова функція підприємства як природного монополіста у сфері забезпечення водою як побутових, так і комерційних споживачів. Окрім основного водопостачання, підприємство має додаткові види діяльності, що пов'язані з інфраструктурним забезпеченням і технічним обслуговуванням:

- монтаж водопровідних мереж та допоміжних інженерних систем, включаючи системи опалення та кондиціонування;
- діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії;
- надання технічного консультування у відповідних галузях;
- спеціалізовані будівельні роботи, підготовчі роботи на будівельних майданчиках;
- участь у транспортуванні вантажів автомобільним транспортом та наданні в оренду вантажних автомобілів як допоміжної транспортної діяльності;
- частково підприємство може виконувати роботи з каналізації, відведення й очищення стічних вод.

У своїй операційній діяльності МКП «Яворіввода» працює з комунальною інфраструктурою, включно із системами подачі води до багатоквартирних і приватних будинків, укладає індивідуальні договори приєднання на надання послуг водопостачання відповідно до законодавства України, зокрема Закону України «Про житлово-комунальні послуги» [4] та норм цивільного законодавства щодо публічних договорів.

Підприємство публічно коригує свої тарифи на послугу централізованого водопостачання, враховуючи зміни вартості електроенергії, матеріалів, палива та інших складових витрат. Такі зміни відбуваються у тісній співпраці з виконавчими комітетами Яворівської та Новояворівської міських рад з метою утримання фінансової стійкості підприємства та забезпечення безперебійного технічного обслуговування мереж.

Виробничо-господарська діяльність підприємства охоплює державні та комунальні закупівлі, включно з придбанням обладнання (наприклад, лічильників води, робочого одягу тощо), що дозволяє підтримувати технічний рівень обслуговування інфраструктури. Проаналізуємо майно МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки на основі даних табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка і структура майна МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6
Всього майна	32334,1	105178,7	113715,1	+72844,6	+8536,4
Необоротні активи	30141,5	91192,6	100960,6	+61051,1	+9768,0
у % до майна	93,2	86,7	88,8	-6,5	+2,1
Нематеріальні активи	93,9	79,5	65,1	-14,4	-14,4
у % до необоротних активів	0,3	0,1	0,1	-0,2	-
Основні засоби	14882,4	31618,8	37951,2	+16736,4	+6332,4
у % до необоротних активів	49,4	34,7	37,6	-14,7	+2,9
Незавершені капітальні інвестиції	15165,2	59494,3	62944,3	+44329,1	+3450,0
у % до необоротних активів	50,3	65,2	62,3	+14,9	-2,9

1	2	3	4	5	6
Оборотні активи	2192,6	13986,1	12754,5	+11793,5	-1231,6
у % до майна	6,8	13,3	11,2	6,5	-2,1
Запаси	493,9	653,7	1480,2	+159,8	+826,5
у % до оборотних активів	22,5	4,7	11,6	-17,9	+6,9
Дебіторська заборгованість	503,8	11222,7	10544,2	+10718,9	-678,5
у % до оборотних активів	23,0	80,2	82,7	+57,3	+2,4
Гроші та їх еквіваленти	607,5	1710,3	719,4	+1102,8	-990,9
у % до оборотних активів	27,7	12,2	5,6	-15,5	-6,6
Витрати майбутніх періодів	14,0	14,6	10,7	+0,6	-3,9
у % до оборотних активів	2,8	2,2	0,7	-0,6	-1,5
Інші оборотні активи	573,4	384,8	0,0	-188,6	-384,8
у % до оборотних активів	26,2	2,8	0,0	-23,4	-2,8

Необоротні активи МКП «Яворіввода» протягом 2022-2024 рр. залишаються домінуючою складовою майна підприємства, хоча їхня частка коливається в діапазоні 86,7-93,2 %. У 2022 р. вони становили 30 141,5 тис. грн, або 93,2 % майна; у 2023 р. зросли до 91 192,6 тис. грн (86,7 %), а у 2024 р. – до 100 960,6 тис. грн (88,8%). Основними джерелами приросту є збільшення вартості основних засобів (плюс 16 736,4 тис. грн за 2022–2024 рр.) та суттєве зростання незавершених капітальних інвестицій (плюс 44 329,1 тис. грн).

Незавершене будівництво залишається ключовим структурним елементом необоротних активів МКП «Яворіввода», займаючи понад 60 % їх вартості у 2023–2024 рр., що свідчить про активну інвестиційну фазу підприємства. Нематеріальні активи є незначними та мають тенденцію до зниження (з 93,9 до 65,1 тис. грн). Загальна динаміка необоротних активів демонструє стратегічне розширення інфраструктурної бази та оновлення фондів.

Оборотні активи МКП «Яворіввода» у 2022-2024 рр. мають нестабільну динаміку та суттєву зміну структури. Їхня частка у майні зросла з 6,8 % у 2022 р. до 13,3 % у 2023 р., після чого знизилася до 11,2 % у 2024 р. Найбільш проблемною складовою є різке збільшення дебіторської заборгованості – з 503,8 тис. грн у 2022 р. до понад 11 млн грн у 2023 р. та 10,5 млн грн у 2024 р.,

що становить більше 80 % оборотних активів у 2023–2024 рр. Така концентрація свідчить про акумулювання значних несвоєчасних розрахунків і формує ризику ліквідності.

Запаси зростають стабільно (з 493,9 тис. грн до 1 480,2 тис. грн), що може бути пов'язано з підготовкою до капітальних робіт чи сезонними потребами. Натомість грошові кошти скорочуються (з 1 710,3 тис. грн у 2023 р. до 719,4 тис. грн у 2024 р.), що додатково погіршує платоспроможність. Інші оборотні активи практично зникають у 2024 р., зменшуючись з 573,4 тис. грн у 2022 р. до нуля.

У цілому структура оборотних активів МКП «Яворіввода» свідчить про високу залежність підприємства від дебіторів і загрозу короткострокової фінансової нестійкості.

Динаміку необоротних та оборотних активів відобразимо на рис. 2.1.

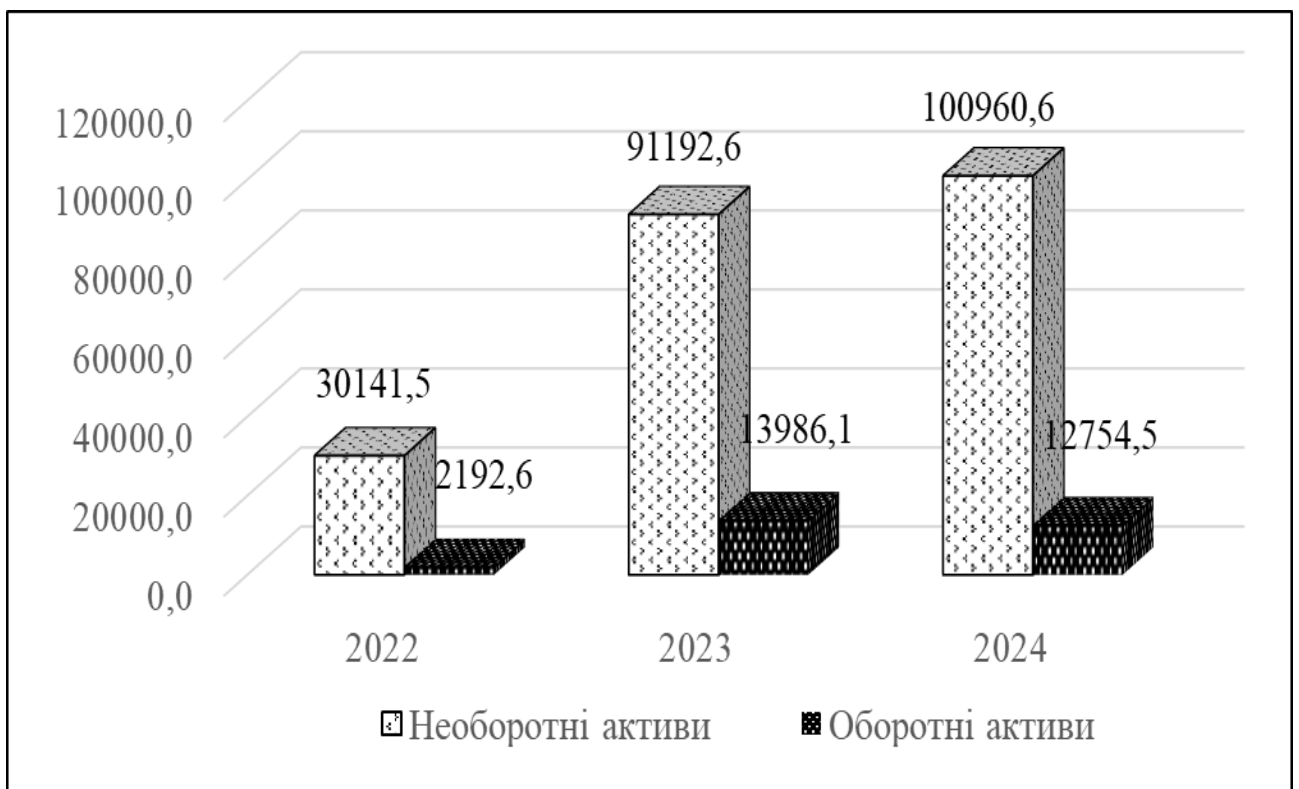

Рис. 2.1. Динаміка необоротних та оборотних активів МКП «Яворіввода»

Проаналізуємо джерела формування майна МКП «Яворіввода» за 2022–2024 роки на основі даних табл. 2.2.

Динаміка і структура джерел формування майна МКП «Яворіввода»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023
Всього джерел формування майна	32334,1	105178,7	113715,1	72844,6	8536,4
Власний капітал	15506,3	38824,0	43749,1	23317,7	4925,1
у % до джерел формування майна	48,0	36,9	38,5	-11,0	1,6
Зареєстрований капітал	10189,1	24938,1	25602,4	14749,0	664,3
у % до власного капіталу	65,7	64,2	58,5	-1,5	-5,7
Додатковий капітал	5606,7	5767,0	10646,4	160,3	4879,4
у % до власного капіталу	36,2	14,9	24,3	-21,3	9,5
Нерозподілений прибуток	-289,5	8118,9	7500,3	8408,4	-618,6
у % до власного капіталу	-1,9	20,9	17,1	22,8	-3,8
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	415,0	573,7	691,6	158,7	117,9
у % до джерел формування майна	1,3	0,5	0,6	-0,7	0,1
Поточні зобов'язання і забезпечення	16412,8	65781,0	69274,4	49368,2	3493,4
у % до джерел формування майна	50,8	62,5	60,9	11,8	-1,6
Короткострокові кредити банків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
у % до поточних зобов'язань	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1298,7	85,0	331,7	-1213,7	246,7
у % до поточних зобов'язань	7,9	0,1	0,5	-7,8	0,3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	659,6	1602,2	837,6	942,6	-764,6
у % до поточних зобов'язань	4,0	2,4	1,2	-1,6	-1,2
Доходи майбутніх періодів	14360,1	63652,7	67499,8	49292,6	3847,1
у % до поточних зобов'язань	87,5	96,8	97,4	9,3	0,7
Інші поточні зобов'язання	94,4	441,1	605,3	346,7	164,2
у % до поточних зобов'язань	0,6	0,7	0,9	0,1	0,2

Джерела формування майна МКП «Яворіввода» у 2022–2024 рр. характеризуються суттєвим зростанням обсягів, передусім за рахунок поточних зобов'язань і доходів майбутніх періодів. Загальна сума джерел збільшилася з 32 334,1 тис. грн у 2022 р. до 113 715,1 тис. грн у 2024 р., що становить приріст на 81 381,0 тис. грн за два роки. Структурно у 2023–2024 рр. джерела фінансування зміщуються у бік залучених коштів: частка власного капіталу знизилася з 48,0 % у 2022 р. до 36,9 % у 2023 р., після чого незначно зросла до 38,5 % у 2024 р. Водночас поточні зобов'язання стали домінуючим джерелом фінансування активів, займаючи понад 60 % у 2023–2024 рр., що вказує на збільшення залежності підприємства від короткострокових зобов'язань, передусім від доходів майбутніх періодів.

Поточні зобов'язання та доходи майбутніх періодів відіграють ключову роль у фінансуванні поточної діяльності й інвестицій МКП «Яворіввода». Їх обсяг збільшився з 16 412,8 тис. грн у 2022 р. до 69 274,4 тис. грн у 2024 р., а частка становить понад 60 % джерел майна. Найбільш суттєво зростають доходи майбутніх періодів – із 14 360,1 тис. грн у 2022 р. до 67 499,8 тис. грн у 2024 р. (майже 97 % поточних зобов'язань), що свідчить про отримання значних авансових надходжень або фінансування, яке буде відпрацьоване в майбутніх періодах. Решта складових поточних зобов'язань (кредиторська заборгованість, розрахунки, інші зобов'язання) мають незначний вплив на загальну структуру, демонструючи або незначні коливання, або скорочення, як у випадку поточної заборгованості за розрахунками.

Загалом структура джерел формування майна свідчить про посилену залежність підприємства від короткострокових ресурсів і відкладених доходів, що впливає на фінансову гнучкість та ризики діяльності.

Визначальним показником ефективності діяльності будь-якого підприємства є фінансові результати, оскільки вони відображають здатність генерувати прибуток, забезпечувати стійкість функціонування та формувати ресурси для розвитку [15]. Аналіз фінансових результатів дозволяє оцінити динаміку доходів і витрат, визначити фактори, що впливають на прибутковість, і своєчасно

виявляти ризики зниження фінансової стійкості. Проаналізуємо фінансові результати МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки на основі даних табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Формування фінансових результатів МКП «Яворіввода»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023
Чистий дохід від реалізації продукції	15484,4	18499,0	20444,1	+3014,6	+1945,1
Собівартість реалізованих товарів	16994,8	18791,7	25969,6	+1796,9	+7177,9
Валовий прибуток (збиток)	-1510,4	-292,7	-5525,5	+1217,7	(5232,8)
Інші операційні доходи	760,0	3449,4	3712,4	+2689,4	+263,0
Інші операційні витрати	319,4	1594,3	796,6	+1274,9	-797,7
Інші доходи	2105,7	9085,5	2351,8	+6979,8	-6733,7
Інші витрати	231,5	327,7	360,7	+96,2	+33,0
Податок на прибуток	144,8	1911,8	0,0	+1767,0	-1911,8
Чистий прибуток (збиток)	659,6	8408,4	(618,6)	+7748,8	-9027,0

Фінансові результати МКП «Яворіввода» у 2022-2024 рр. характеризуються нестабільністю та суттєвими коливаннями основних показників. Чистий дохід від реалізації продукції зростає протягом усього періоду: з 15 484,4 тис. грн у 2022 р. до 20 444,1 тис. грн у 2024 р., що свідчить про розширення обсягів діяльності або перегляд тарифів. Водночас собівартість реалізованої продукції зростає випереджальними темпами, особливо у 2024 р. (+7 177,9 тис. грн порівняно з 2023 р.), що призводить до поглиблення збитковості основної діяльності.

Додаткові операційні доходи відіграють вагомий роль у формуванні загального фінансового результату. Інші операційні доходи значно зростають у 2023 р. (+2 689,4 тис. грн), що частково компенсує збитковість основної діяльності, хоча у 2024 р. їх приріст сповільнюється. Інші доходи демонструють різке збільшення у 2023 р. (+6 979,8 тис. грн), але вже у 2024 р. скорочуються на 6 733,7 тис. грн. Це свідчить про нестабільність джерел надходжень МКП «Яворіввода» поза основною діяльністю та можливу залежність від разових операцій чи зовнішнього фінансування.

У підсумку фінансові результати МКП «Яворіввода» різко змінюються: від незначного прибутку 659,6 тис. грн у 2022 р. до значного прибутку 8 408,4 тис. грн у 2023 р., після чого у 2024 р. фіксується збиток 618,6 тис. грн. Стрибок подібна динаміка обумовлена поєднанням збиткової основної діяльності, залежністю від неопераційних доходів та зростанням собівартості. Загалом дані свідчать про високі фінансові ризики, невідповідність тарифів фактичним витратам та необхідність оптимізації структури доходів і витрат.

Проаналізуємо показники фінансової стійкості МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки на основі даних табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка показників фінансової стійкості МКП «Яворіввода»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023
Коефіцієнт автономії	0,48	0,37	0,38	-0,11	+0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	0,52	0,63	0,61	+0,11	-0,02
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,52	0,63	0,62	0,11	-0,02
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	-6,49	-3,70	-4,43	+2,78	-0,73
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,92	-1,33	-1,29	-0,42	+0,04

Динаміка показників фінансової стійкості свідчить про те, що МКП «Яворіввода» залишається фінансово залежним від зовнішніх джерел фінансування, насамперед від короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт автономії протягом періоду знижується з 0,48 до 0,37 у 2023 р., після чого лише незначно покращується до 0,38 у 2024 р. Це означає, що менш ніж 40 % активів сформовано за рахунок власного капіталу, що нижче рекомендованого рівня 0,5 і свідчить про відносно слабку фінансову незалежність. Водночас коефіцієнт фінансової залежності перевищує 0,6 у 2023-2024 рр., підтверджуючи домінування зобов'язань у структурі фінансування, особливо доходів майбутніх періодів, які фактично виступають умовно кредитним джерелом.

Сукупно показники свідчать про нестійкий фінансовий стан підприємства: високу залежність від залучених коштів, низький рівень гнучкості капіталу та підвищений ризик у випадку скорочення зовнішнього фінансування або зростання операційних витрат.

Проаналізуємо показники ліквідності МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки на основі даних табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка показників ліквідності МКП «Яворіввода»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,03	0,01	-0,07	-0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,10	0,20	0,16	-0,03	-0,04
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,13	0,21	0,18	+0,13	-0,03

Як бачимо, усі розраховані коефіцієнти ліквідності значно нижчі за нормативні значення. Спостерігається нестійка динаміка: короткочасне покращення у 2023 р., але знову погіршення у 2024 р., що свідчить про критичний рівень платоспроможності. Особливо тривожним є падіння абсолютної ліквідності до 0,01 у 2024 р., що фактично означає відсутність грошових резервів. Графічно це виглядатиме так (рис. 2.2).

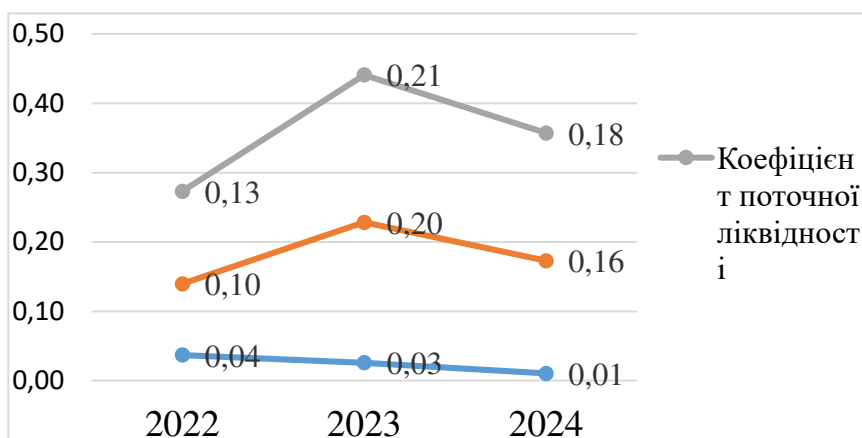

Рис. 2.2. Динаміка показників ліквідності МКП «Яворіввода»

На завершення проаналізуємо показники рентабельності МКП «Яворіввода» за 2022-2024 роки на основі даних табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників рентабельності МКП «Яворіввода»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023
Рентабельність активів	0,02	0,08	-0,01	+0,06	-0,09
Рентабельність власного капіталу	0,04	0,22	-0,01	+0,17	-0,23
Рентабельність продукції	0,04	0,45	-0,03	+0,41	-0,48
Рентабельність виробництва продукції	0,04	0,45	-0,02	+0,41	-0,47
Рентабельність активів	0,02	0,08	-0,01	+0,06	-0,09

У 2022-2023 роках МКП «Яворіввода» демонструвало суттєве зростання рентабельності за всіма показниками: активів (+0,06), власного капіталу (+0,17), продукції (+0,41) та виробництва продукції (+0,41), що свідчить про ефективніше використання ресурсів і підвищення фінансових результатів. Однак у 2024 році відбулося різке падіння, що означає негативні абсолютні відхилення порівняно з 2023 роком (від -0,09 до -0,48). Така динаміка вказує на кризові тенденції у фінансово-економічній діяльності підприємства, коли після успішного зростання у 2023 році воно втратило прибутковість у 2024-му. Тож МКП «Яворіввода» доцільно поєднати фінансову стабілізацію з інвестиціями у модернізацію мереж, енергоефективність та прозоре управління. Це допоможе підвищити рентабельність без шкоди для ключової функції – забезпечення громади якісним водопостачанням.

2.2. Методика формування фінансової звітності малого підприємства

Фінансова звітність малого підприємства є визначальним елементом системи управління фінансами, що забезпечує комплексну оцінку фінансового

стану, результатів діяльності та динаміки ресурсів підприємства. Вона виконує інформаційну функцію для внутрішніх і зовнішніх користувачів, включаючи власників, інвесторів, кредиторів та контролюючі органи, а також забезпечує дотримання законодавчих вимог щодо бухгалтерського обліку та звітності. Для малих підприємств основним нормативним документом є НП(С)БО 25 «Фінансова звітність малого підприємства» [11].

Методика її формування ґрунтується на поетапному підході, що поєднує організаційні, обліково-аналітичні та контрольні аспекти діяльності малого підприємства (рис. 2.3) [31].

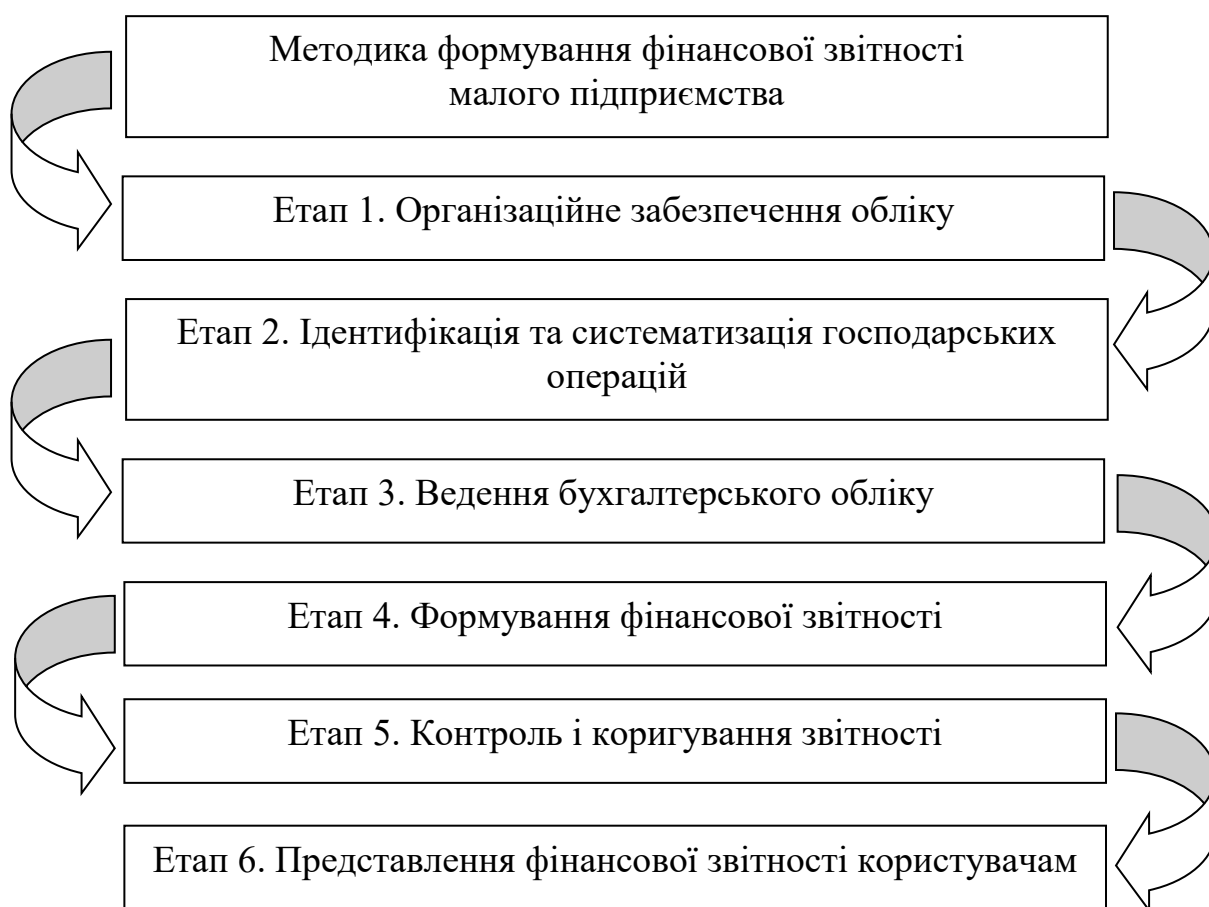

Рис. 2.3. Методика формування фінансової звітності малого підприємства

Етап 1. Організаційне забезпечення обліку. Організаційне забезпечення передбачає встановлення структури облікової служби, розподіл функцій між працівниками, визначення правил внутрішнього документообігу та впровадження процедур контролю за достовірністю інформації. Малому підприємству

рекомендується застосовувати спрощені методи обліку, що дозволяють мінімізувати адміністративне навантаження, водночас забезпечуючи відповідність даних вимогам П(С)БО та податкового законодавства. Важливо також забезпечити автоматизацію облікових процесів через використання бухгалтерських програм, що дозволяє знизити ймовірність помилок та підвищити оперативність формування звітності.

Етап 2. Ідентифікація та систематизація господарських операцій. На цьому етапі здійснюється класифікація всіх господарських операцій підприємства за економічним змістом та обліковими рахунками. Операції групуються за видами активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат. Така систематизація дозволяє забезпечити коректне відображення інформації у бухгалтерських регістрах та створює основу для подальшого складання фінансової звітності. Одним із ключових аспектів є забезпечення повноти обліку всіх операцій, включаючи ті, що можуть впливати на фінансовий результат, навіть якщо вони не мають негайного грошового вияву.

Етап 3. Ведення бухгалтерського обліку. Облік господарських операцій здійснюється з використанням синтетичних та аналітичних рахунків, що відповідають Національним стандартам бухгалтерського обліку та зокрема П(С)БО 25 [11]. Кожна операція має бути підтверджена первинними документами, які відповідають встановленим вимогам щодо форми та змісту. Важливим елементом цього етапу є контроль за правильністю відображення операцій, їх повнотою та своєчасністю. Для малих підприємств доцільним є застосування спрощених облікових реєстрів, що дозволяє оптимізувати ресурси при збереженні достовірності даних.

Етап 4. Формування фінансової звітності. Відповідно до П(С)БО 25 [11], фінансова звітність малого підприємства складається у складі Баланс (форма № 1-м) та Звіт про фінансові результати (форма № 2-м).

Баланс (форма № 1-м) відображає активи, зобов'язання та власний капітал підприємства на кінець звітного періоду. Активи поділяються на необоротні та оборотні, що дозволяє оцінити ліквідність і структуру ресурсів. Пасиви стру-

ктуровані за короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями, а власний капітал відображає джерела формування фінансових ресурсів [11].

Звіт про фінансові результати (форма № 2-м) демонструє фінансовий результат діяльності за звітний період, включаючи доходи, витрати та визначення прибутку або збитку. Він дозволяє оцінити ефективність господарської діяльності та забезпечує інформаційну базу для управлінських рішень [11].

Додатково, за потреби, мале підприємство може скласти інші аналітичні форми, зокрема Звіт про рух грошових коштів або Звіт про власний капітал, що дозволяє більш детально аналізувати фінансові потоки та динаміку ресурсів.

Етап 5. Контроль і коригування звітності. Після первинного складання звітності проводиться перевірка її відповідності вимогам П(С)БО 25 [11], податкового законодавства та внутрішніх нормативів підприємства. Виконується аналіз повноти відображення господарських операцій, правильності обчислення фінансових показників і відповідності даних первинним документам. За результатами контролю здійснюються коригування, що забезпечують достовірність та точність фінансової інформації.

Етап 6. Представлення фінансової звітності користувачам. Фінансова звітність передається власникам, податковим органам та, за необхідності, банкам і контрагентам. Для підвищення прозорості та інформативності підприємство може супроводжувати основні форми аналітичними довідками та пояснювальними записками, що деталізують ключові показники, пояснюють джерела формування прибутку та обґрунтовують зміни у структурі активів і зобов'язань.

Таким чином, методика формування фінансової звітності малого підприємства є комплексним процесом, що поєднує організаційно-методичні, обліково-аналітичні та контрольні заходи. Її застосування забезпечує достовірність, своєчасність та повноту фінансової інформації, необхідної для оцінки фінансового стану, прийняття управлінських рішень та дотримання вимог законодавства щодо бухгалтерського обліку.

2.3. Пріоритетні напрями удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства

В умовах сучасного розвитку економіки України, зростання конкуренції та необхідності залучення інвестицій особливого значення набуває удосконалення методичних підходів до складання фінансової звітності малих підприємств, що регламентується положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3], НП(С)БО та Методичними рекомендаціями щодо складання фінансової звітності.

Необхідність удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства обумовлена сучасними вимогами економічного середовища та законодавства України. Малий бізнес потребує достовірної і своєчасної фінансової інформації для прийняття управлінських рішень, залучення інвестицій і забезпечення прозорості перед державними органами, кредиторами та контрагентами. Наявна методика часто не враховує специфіку діяльності малих підприємств, обмеженість ресурсів і масштаб операцій, що може призводити до формування неповної або несвоєчасної звітності, ускладнювати аналіз фінансового стану та підвищувати ризики помилок у бухгалтерському обліку.

Пріоритетні напрями удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства наведемо на рис. 2.4.

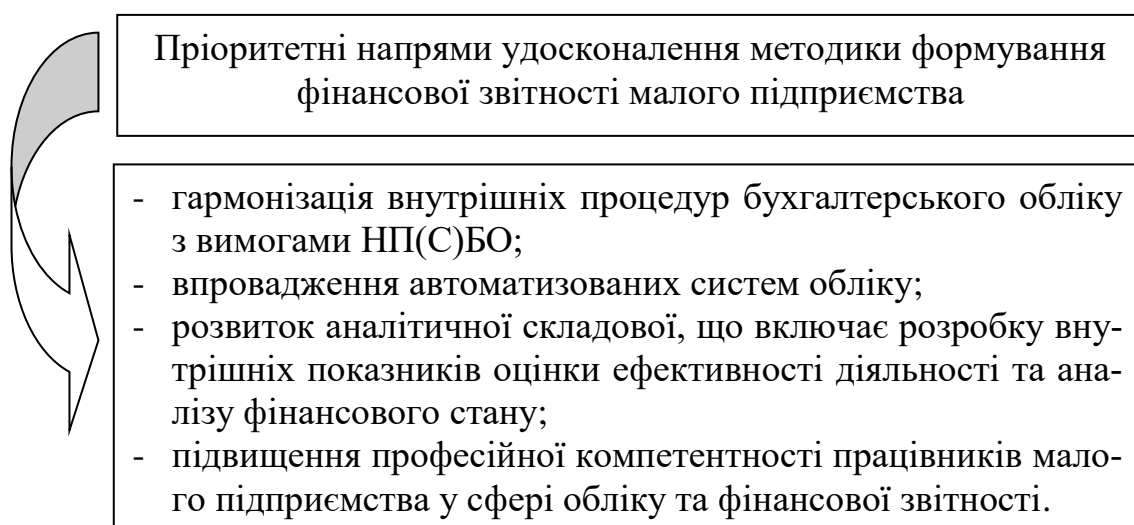

Рис. 2.4. Пріоритетні напрями удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства

Актуальним напрямом удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства є гармонізація внутрішніх процедур бухгалтерського обліку з вимогами НП(С)БО. Це передбачає комплексний підхід до організації обліку, який включає систематизацію облікових операцій, удосконалення аналітичного обліку та застосування уніфікованих форм документів. Систематизація облікових операцій дозволяє чітко структурувати дані про господарські процеси підприємства, визначити послідовність їх відображення у бухгалтерських регістрах та забезпечити їх відповідність нормативним вимогам.

Оптимізація аналітичного обліку передбачає створення зручних систем групування та контролю фінансової інформації, що дає змогу оперативно отримувати необхідні показники для аналізу діяльності, оцінки ефективності використання ресурсів та контролю за фінансовим станом підприємства. Використання уніфікованих форм документів сприяє стандартизації облікових процедур, зменшенню ймовірності помилок при веденні обліку та полегшує підготовку регламентованої фінансової звітності.

Удосконалення облікової політики малого підприємства повинно враховувати специфіку його діяльності, масштаби операцій, організаційну структуру та кадровий потенціал. Зокрема, методика має бути адаптованою до видів господарської діяльності, характеру витрат і доходів, особливостей здійснення розрахунків із контрагентами та державними органами. Це дозволяє ефективно поєднувати стандартизовані вимоги НП(С)БО з реальними умовами функціонування підприємства, забезпечуючи достовірність, повноту та порівнянність фінансової інформації. Крім того, адаптована облікова політика сприяє зменшенню операційних ризиків, підвищенню прозорості звітності та створює передумови для покращення управлінських рішень, залучення інвестицій і підвищення конкурентоспроможності малого підприємства на ринку [29].

Важливим напрямом є впровадження автоматизованих систем обліку [43], які забезпечують інтеграцію первинної документації з формуванням регламентованих фінансових звітів. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє мінімізувати ручну обробку даних, підвищити оперативність

отримання фінансової інформації та забезпечити її відповідність вимогам Податкового кодексу України [1] і Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3]. Застосування програмних рішень також сприяє підвищенню контролю за достовірністю облікових записів та своєчасним виявленням невідповідностей у фінансових показниках.

Удосконалення методики формування фінансової звітності передбачає розвиток аналітичної складової, що включає розробку внутрішніх показників оцінки ефективності діяльності та аналізу фінансового стану. Такий підхід дозволяє не лише виконати регламентовану законодавством функцію складання звітності, але й забезпечити управлінські потреби керівництва підприємства у прийнятті стратегічних та оперативних рішень. Зокрема, систематичний аналіз структури витрат, доходів, фінансових зобов'язань і активів сприяє оптимізації ресурсного потенціалу та підвищенню фінансової стабільності малого підприємства [23].

Не менш важливим є удосконалення методики розкриття інформації у фінансових звітах, що передбачає забезпечення повноти, зрозумілості та об'єктивності представлених даних. Це стосується, зокрема, приміток до фінансової звітності, де розкриваються суттєві бухгалтерські політики, оцінки, ризики та інші ключові аспекти діяльності підприємства. Дотримання принципу прозорості підвищує довіру інвесторів, кредиторів та державних органів до фінансової інформації та сприяє ефективному залученню зовнішніх ресурсів.

Важливим напрямом є підвищення професійної компетентності працівників малого підприємства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Систематичне навчання, підвищення кваліфікації та ознайомлення з актуальними змінами законодавства забезпечують своєчасну адаптацію методичних підходів та виконання нормативних вимог. Це дозволяє формувати фінансову звітність, яка відповідає принципам достовірності, порівнянності та цілісності інформації, закріпленим законодавством України [28].

Таким чином, удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства має комплексний характер і включає оптимізацію обліко-

вих процедур, впровадження автоматизованих систем обліку, розвиток аналітичної складової та підвищення якості розкриття інформації, а також підготовку кадрового потенціалу. Реалізація зазначених напрямів дозволяє забезпечити не лише відповідність фінансової звітності чинному законодавству, але й підвищити ефективність управління малим підприємством, його конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість.

Висновки до розділу 2

1. МКП «Яворіввода» виконує важливу функцію водопостачання в громаді, забезпечує технічну підтримку мереж, розширення інженерних послуг і підтримує діяльність, спрямовану на стабільну роботу комунальних систем для мешканців та суб'єктів господарювання у місті Яворів та прилеглих населених пунктах.

Фінансові результати МКП «Яворіввода» у 2022-2024 рр. свідчать про нестабільність діяльності та високі ризики, пов'язані з дисбалансом між доходами й витратами. Незважаючи на зростання чистого доходу від реалізації продукції, підприємство стикається з випереджальним ростом собівартості, що зумовлює збитковість основної діяльності. Значна залежність від додаткових та інших операційних доходів, які мають разовий або нестійкий характер, робить фінансовий результат непередбачуваним і вразливим до зовнішніх чинників. Різкі коливання від прибутку до збитку демонструють невідповідність тарифної політики фактичним витратам та потребу у глибокій оптимізації структури доходів і витрат, підвищенні ефективності виробництва та забезпеченні стабільних джерел фінансування для довгострокової стійкості підприємства.

2. Формування фінансової звітності малого підприємства є системним і поетапним процесом, що забезпечує достовірне відображення його фінансового стану та результатів діяльності. Використання методики, яка включає організаційне забезпечення обліку, класифікацію господарських операцій, ведення бух-

галтерського обліку, складання Балансу та Звіту про фінансові результати, контроль та представлення звітності користувачам, дозволяє забезпечити точність, повноту та своєчасність фінансової інформації. Застосування цієї методики сприяє підвищенню прозорості фінансових процесів, полегшує управлінське планування, контроль за використанням ресурсів та виконання податкових зобов'язань, а також створює підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських і стратегічних рішень.

3. Удосконалення методики формування фінансової звітності малого підприємства є необхідною передумовою підвищення ефективності його функціонування в умовах динамічного економічного середовища та посилення регуляторних вимог. Реалізація пріоритетних напрямів, зокрема гармонізація облікових процедур із вимогами НП(С)БО, впровадження автоматизованих систем обліку, розвиток аналітичної складової фінансової звітності, удосконалення розкриття інформації та підвищення професійної компетентності персоналу, сприяє забезпеченню достовірності, повноти й порівнянності фінансової інформації. Це, у свою чергу, створює інформаційну основу для обґрунтованих управлінських рішень, підвищує рівень прозорості діяльності малого підприємства, зміцнює довіру зацікавлених користувачів та забезпечує зростання його конкурентоспроможності й інвестиційної привабливості.

РОЗДІЛ 3.

АУДИТ ФІНАНСОВІ ЗВІТНОСТІ МКП «ЯВОРІВВОДА»

3.1. Методичні прийоми аудиту фінансової звітності

Необхідність аудиту фінансової звітності малого підприємства зумовлена зростаючою роллю малого бізнесу в економіці України та потребою забезпечення достовірності фінансової інформації, що використовується користувачами для прийняття управлінських, інвестиційних і кредитних рішень. Малі підприємства функціонують в умовах обмежених фінансових ресурсів, спрощених систем обліку та внутрішнього контролю, що підвищує ризик викривлення показників фінансової звітності. У таких умовах аудит виступає важливим інструментом підтвердження повноти, об'єктивності та відповідності фінансової звітності вимогам національних і міжнародних стандартів.

Крім того, актуальність дослідження обумовлена необхідністю адаптації методики аудиту до специфіки діяльності малих підприємств, зокрема з урахуванням масштабів господарських операцій, рівня автоматизації облікових процесів та кадрових обмежень. Посилення вимог до фінансової прозорості суб'єктів господарювання, інтеграція України у світовий економічний простір та впровадження Міжнародних стандартів аудиту підвищують значущість науково-практичних розробок у сфері аудиту фінансової звітності малого підприємства. Це зумовлює потребу у теоретичному та прикладному дослідженні організації й методики аудиторської перевірки в даному сегменті бізнесу.

Розроблення системної методики проведення аудиту є одним із завдань аудиторської діяльності загалом, оскільки саме від якості її побудови залежить досягнення основної мети аудиту – формування обґрунтованої та незалежної професійної думки аудитора щодо достовірності фінансової звітності, яка має підтверджувати відповідність фінансової звітності вимогам чинного законодавства України, НП(С)БО, а також внутрішнім регламентам і правилам, що застосовуються суб'єктом господарювання [22].

Метою аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання є забезпечення можливості для аудитора надати незалежний висновок стосовно того, чи складена фінансова звітність відповідно до встановлених стандартів її підготовки та подання. У цьому контексті аудит виступає інструментом об'єктивної оцінки реального фінансового стану підприємства та рівня достовірності відображення результатів його діяльності з дотриманням вимог чинного нормативно-правового поля [18].

Основними завданнями аудиту фінансової звітності є (рис. 3.1):

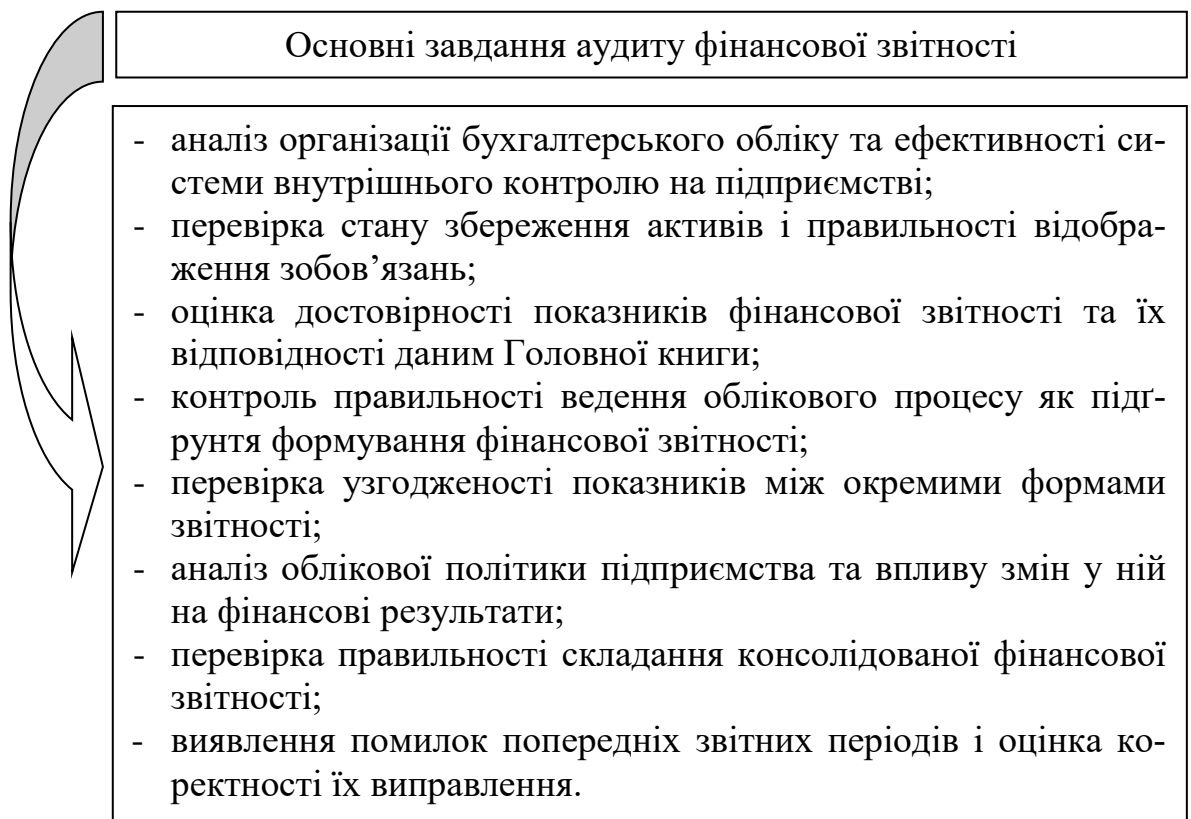

Рис. 3.1. Основні завдання аудиту фінансової звітності [42]

У ході проведення аудиту фінансової звітності аудитор зобов'язаний зібрати належні та достатні аудиторські докази, які дають змогу підтвердити або спростувати твердження, що лежать в основі показників фінансової звітності та розкриваються у примітках до неї. Такі твердження стосуються правильності відображення господарських операцій, залишків за рахунками та відповідності поданої інформації встановленим вимогам. Відповідно до Міжнародного стан-

дарту аудиту 315 (МСА 315) [36], сукупність тверджень, щодо яких формуються аудиторські докази, систематизується за трьома основними групами, що відображені на рис. 3.2.

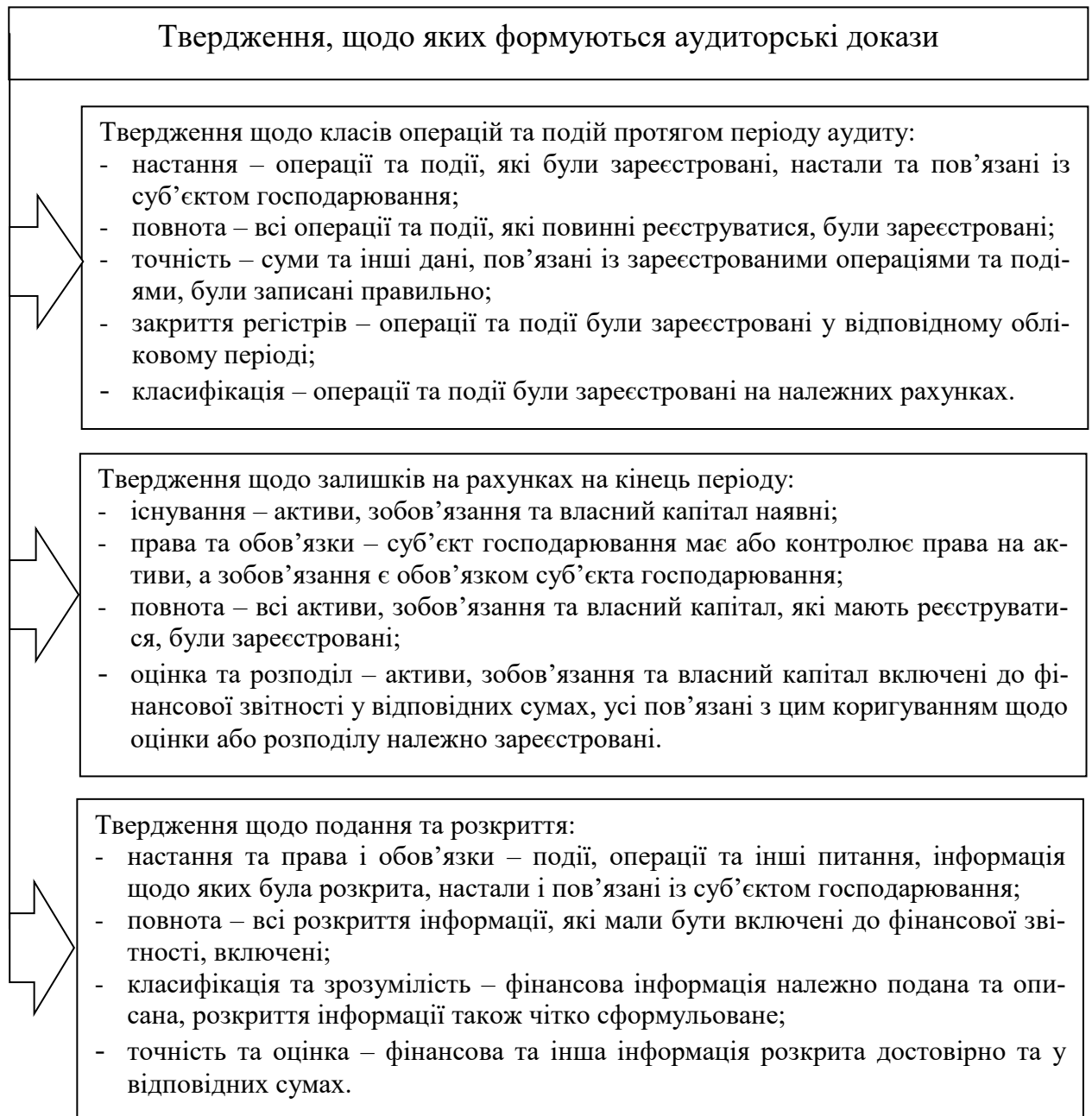

Рис. 3.2. Твердження, щодо яких формуються аудиторські докази [36]

Водночас аудитор має право застосовувати як стандартну класифікацію тверджень, передбачену МСА, так і власний підхід до їх формулювання, за умови повного охоплення всіх суттєвих аспектів фінансової звітності. Зокрема, у практиці аудиту можливе об'єднання тверджень, що стосуються господарсь-

ких операцій і подій, із твердженнями щодо залишків на рахунках бухгалтерського обліку, якщо такий підхід забезпечує належну оцінку ризиків та достатність аудиторських доказів.

Методичні аспекти процесу аудиту фінансової звітності підприємства узагальнено на рис. 3.3.

Рис. 3.3. Методичні аспекти процесу аудиту фінансової звітності

Методика аудиту фінансової звітності малих підприємств ґрунтується на застосуванні визначеної сукупності аудиторських процедур, які виконуються у логічно обґрунтованій та послідовній черговості. Така методика формується з урахуванням специфіки діяльності малих підприємств, масштабів їх господарських операцій, рівня організації бухгалтерського обліку та функціонування системи внутрішнього контролю. Послідовність і зміст аудиторських процедур визначаються метою перевірки, оцінкою аудиторських ризиків та характером потенційних викривлень у фінансовій звітності (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Процедури аудиту фінансової звітності малих підприємств [32]

Форми фінансової звітності	Процедури аудиту фінансової звітності
Баланс	<ul style="list-style-type: none"> - перевірка реальності існування активів, зобов'язань та права власності на них; - перевірка правильності визнання та оцінки активів, зобов'язань і власного капіталу; 3) оцінка стану збереження та ефективності використання активів; - перевірка правильності документального оформлення та відображення в обліку операцій щодо активів, зобов'язань і власного капіталу; - перевірка правильності нарахування амортизації; - перевірка своєчасності проведення інвентаризації активів та зобов'язань; - перевірка достовірності відображення інформації щодо активів, зобов'язань та власного капіталу у балансі.
Звіт про фінансові результати	<ul style="list-style-type: none"> - перевірка визнання доходів і витрат звітного періоду; - перевірка правильності класифікації та оцінки доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі видів діяльності; - перевірка відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат, порядок їх відображення у звіті про фінансові результати; - перевірка правильності визначення та відображення у звіті про фінансові результати податку на прибуток.

У процесі проведення аудиту принципово важливо чітко розмежовувати методи й прийоми аудиторської діяльності та способи організації аудиторської перевірки. Методи і прийоми визначають інструментарій та техніку виконання аудиторських процедур, тоді як способи організації аудиту характеризують обсяг і порядок охоплення перевіркою облікової інформації. У практиці аудиту

застосовуються два базові підходи до організації перевірки: суцільний та вибірковий. Суцільна перевірка передбачає дослідження всіх без винятку бухгалтерських записів і показників фінансової звітності, однак її використання є обмеженим через значні витрати часу, трудових ресурсів і вартості аудиторських послуг, а також через відносно низьку ефективність порівняно з альтернативними підходами [18].

Натомість вибіркове дослідження є найбільш поширеним способом організації аудиторської перевірки та широко застосовується в сучасній аудиторській практиці. Суть цього підходу полягає у перевірці не всієї генеральної сукупності облікових даних, а лише її репрезентативної частини, відібраної за визначеними критеріями. Результати такої перевірки екстраполюються на всю сукупність інформації, що дає змогу аудитору сформулювати обґрунтовані висновки без втрати якості аудиту [32].

Водночас слід зазначити, що на сьогодні не існує уніфікованої, загальнообов'язкової методики проведення аудиту фінансової звітності. Кожна аудиторська фірма або окремих аудитор розробляє власний методичний підхід, беручи до уваги професійний рівень персоналу, об'єкт і цілі перевірки, галузеву специфіку діяльності підприємства, а також особливості чинного законодавства та нормативного регулювання.

Попри те, що аудитор несе відповідальність за належний рівень проведення перевірки фінансової звітності та формування професійної думки щодо її достовірності, обов'язок із складання та подання фінансової звітності покладається на керівництво підприємства-клієнта. Саме управлінський персонал відповідає за повноту, правильність і відповідність фінансової інформації вимогам чинного законодавства та стандартів бухгалтерського обліку.

Отже, застосування чітко структурованої методики аудиту фінансової звітності дає змогу аудитору ефективно планувати та проводити перевірку, забезпечуючи отримання достатніх і належних аудиторських доказів. У межах такої методики аудиторські процедури охоплюють етапи планування, виконання перевірки та узагальнення її результатів, що в сукупності сприяє формуванню об-

грунтованої незалежної думки щодо достовірності фінансової звітності малого підприємства та її відповідності вимогам чинного законодавства і стандартів бухгалтерського обліку.

3.2. Оцінка результатів аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода»

На МКП «Яворіввода» було проведено аудиторську перевірку фінансової звітності. Аудит проведено з дотриманням вимог чинного законодавства України, НП(С)БО та загальноприйнятої методології аудиту. Аудиторська перевірка здійснювалася поетапно та охоплювала чотири взаємопов'язані етапи: підготовчий, проміжний, безпосередню аудиторську перевірку фінансової звітності та завершальний етап.

На початковому етапі аудиторами було здійснено загальне ознайомлення з діяльністю МКП «ЯВОРИВВОДА», а саме:

- вивчено правовий статус підприємства як суб'єкта комунальної форми власності;
- визначено основний вид діяльності – забір, очищення та постачання води (КВЕД 36.00);
- проаналізовано вплив регульованих тарифів, соціальної спрямованості послуг та залежності від органів місцевого самоврядування;
- враховано капіталомісткий характер діяльності, значну частку основних засобів та незавершених капітальних інвестицій;
- проаналізовано чисельність персоналу та організаційну структуру управління підприємством.

У процесі планування було проаналізовано зовнішнє середовище функціонування підприємства, зокрема регульований характер тарифів, соціальну спрямованість послуг, залежність від фінансування з місцевого бюджету та вплив зростання енергоносіїв на собівартість. Проведено попередній аналітич-

ний огляд фінансової звітності за 2024 рік, що дозволило ідентифікувати зони підвищеного аудиторського ризику.

На основі отриманої інформації було визначено рівень суттєвості, оцінено аудиторські ризики та сформовано загальну стратегію аудиту з використанням ризик-орієнтованого підходу. На цьому етапі складено програму аудиту, яка визначила обсяг, характер та послідовність подальших аудиторських процедур (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Програма аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік

№	Об'єкт аудиту	Аудиторські процедури	Методи аудиту	Аудиторські докази
1	Загальна фінансова звітність	Перевірка повноти та взаємоузгодженості форм фінансової звітності	Аналітичні процедури, зіставлення	Форми №1-м, №2-м
2	Облікова політика	Аналіз відповідності облікової політики вимогам НП(С)БО	Вивчення документів	Наказ про облікову політику
3	Основні засоби	Перевірка наявності, оцінки, руху та амортизації основних засобів	Документальна, вибіркова	Інвентарні картки, акти, реєстри
4	Капітальні інвестиції	Аналіз обґрунтованості витрат та правильності їх класифікації	Суцільна, аналітична	Договори, кошториси, акти виконаних робіт
5	Запаси	Перевірка оцінки, збереження та списання запасів	Вибіркова, інвентаризаційна	Складські документи, акти інвентаризації
6	Доходи від реалізації	Перевірка повноти та правильності визнання доходів	Аналітична, документальна	Договори, рахунки, реєстри доходів
7	Собівартість послуг	Аналіз структури та обґрунтованості витрат	Аналітична, розрахункова	Калькуляції, відомості витрат
8	Дебіторська заборгованість	Аналіз строків погашення та реальності заборгованості	Аналітична, підтвердження	Акти звірки, договори
9	Грошові кошти	Звірка залишків і перевірка руху коштів	Суцільна, документальна	Банківські виписки, касові документи
10	Зобов'язання	Перевірка правильності відображення поточних зобов'язань	Документальна	Договори, розрахункові відомості
11	Власний капітал	Перевірка змін у складі капіталу та фінрезультату	Аналітична	Облікові реєстри, звітність
12	Узагальнення результатів	Оцінка викривлень та формування аудиторського висновку	Узагальнення, професійне судження	Робочі документи аудитора

Додатково було враховано зовнішні фактори ризику, зокрема:

- регуляторні обмеження у сфері тарифоутворення;
- ризику дефіциту фінансування;
- вплив інфляційних процесів та зростання енергоносіїв на собівартість послуг.

Другий етап аудиту передбачав оцінку системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку МКП «Яворіввода». Метою цього етапу було визначення надійності внутрішніх контрольних процедур і можливості покладання на них при формуванні аудиторської думки.

У межах оцінки контрольного середовища аудитори звернули увагу на:

- компетентність та професійний досвід керівництва і бухгалтерського персоналу;
- стабільність кадрового складу;
- дотримання принципів бухгалтерського обліку;
- контроль з боку органу місцевого самоврядування як власника підприємства.

У ході перевірки проаналізовано організаційну структуру підприємства, розподіл функціональних обов'язків між керівництвом і бухгалтерською службою, наявність облікової політики та внутрішніх регламентів. Проведено тестування контролів за операціями з необоротними та оборотними активами, доходами, витратами, зобов'язаннями та доходами майбутніх періодів.

Було з'ясовано, що управлінські рішення щодо фінансування, тарифів та інвестицій значною мірою залежать від рішень місцевої ради, що обмежує автономність підприємства, але водночас забезпечує зовнішній нагляд за діяльністю.

У зв'язку зі значною питомою вагою необоротних активів у балансі МКП «Яворіввода», аудитором було протестовано:

- процедури прийняття, введення в експлуатацію та вибуття основних засобів;
- правильність документального оформлення капітальних інвестицій;

- наявність інвентарних карток та ведення інвентарного обліку;
- порядок нарахування амортизації та відповідність обраного методу облікової політиці.

Тестування показало, що облік необоротних активів загалом організований належним чином, однак тривале перебування значних сум у складі незавершених капітальних інвестицій підвищує ризик помилок у їх оцінці та класифікації.

Результати тестування засвідчили, що система внутрішнього контролю МКП «Яворіввода» загалом функціонує, однак має окремі недоліки, пов'язані з централізацією облікових функцій, недостатнім контролем за дебіторською заборгованістю та тривалим перебуванням значних сум у складі незавершених капітальних інвестицій. Рівень надійності системи внутрішнього контролю оцінено як середній, що зумовило необхідність розширення процедур перевірки по суті.

Третій етап аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік був основним з точки зору отримання достатніх та належних аудиторських доказів. Метою цього етапу було підтвердження достовірності показників фінансової звітності шляхом детальної перевірки господарських операцій, залишків за рахунками бухгалтерського обліку та фінансових результатів діяльності підприємства.

Аудит охопив перевірку необоротних активів і капітальних інвестицій, правильність їх оцінки, документального оформлення та нарахування амортизації. Значну увагу приділено аналізу запасів, формуванню собівартості послуг, обґрунтованості матеріальних та енергетичних витрат.

Окремим напрямом стала перевірка доходів від реалізації послуг водопостачання, їх відповідності затвердженим тарифам та принципу нарахування. Проведено аналіз дебіторської заборгованості, оцінено її структуру, строки погашення та вплив на ліквідність підприємства. Також перевірено операції з грошовими коштами, розрахунки з бюджетом, персоналом і постачальниками, а також правильність відображення змін у власному капіталі та зобов'язаннях.

За результатами перевірки встановлено, що основною причиною збитковості підприємства у 2024 році є перевищення собівартості реалізованих послуг над доходами від їх надання, що має системний характер та зумовлено тарифною політикою.

На завершальному етапі аудиту було узагальнено результати всіх проведених процедур, оцінено виявлені відхилення та їх вплив на фінансову звітність. Аудитори дійшли висновку, що суттєвих викривлень, які могли б спотворити достовірність фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік, не виявлено.

Аудиторські процедури, виконані під час аудиту фінансової звітності МКП «Яворіввода», наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Аудиторські процедури, виконані під час аудиту фінансової звітності
МКП «Яворіввода» за 2024 рік

Етап аудиту	Об'єкт аудиту	Основні аудиторські процедури	Аудиторські докази
1. Підготовчий	Фінансова звітність у цілому, діяльність підприємства	Ознайомлення з діяльністю; попередній аналітичний огляд; оцінка ризиків і суттєвості; формування плану та програми аудиту	Фінансова звітність, облікова політика, аналітичні розрахунки
2. Проміжний	Система внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку	Оцінка контрольного середовища; тестування процедур обліку; перевірка розподілу обов'язків; аналіз внутрішніх регламентів	Опитування персоналу, внутрішні документи, результати тестів
3. Аудит фінансової звітності	Активи, зобов'язання, доходи, витрати, капітал	Перевірка первинних документів; звірка з регістрами обліку; аналітичні та вибіркові перевірки; підтвердження залишків	Первинні документи, регістри обліку, розрахунки аудитора
4. Узагальнення та висновки	Результати аудиту в цілому	Узагальнення результатів; оцінка викривлень; формування аудиторської думки; підготовка рекомендацій	Робочі документи аудитора, аудиторський звіт

На завершальному етапі було встановлено, що:

- суттєвих викривлень, які б спотворювали загальне уявлення про фінансовий стан МКП «Яворіввода», не виявлено;

- окремі недоліки стосувалися управління витратами, дебіторською заборгованістю та ліквідністю;

- збитковість діяльності МКП «Яворіввода» не є наслідком помилок обліку, а зумовлена невідповідністю тарифів фактичній собівартості послуг.

Загалом, проведений аудит підтвердив відповідність фінансової звітності МКП «Яворіввода» вимогам чинного законодавства та надав інформаційну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері фінансово-господарської діяльності підприємства.

3.3. Напрями вдосконалення аудиту фінансової звітності

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України спостерігаються суттєві трансформаційні процеси, які зумовлюють зміни в організації та методології бухгалтерського обліку. Часті коригування та неузгодженість нормативно-правового регулювання створюють передумови для виникнення помилок під час ведення обліку й формування фінансової звітності, що, у свою чергу, негативно позначається на результатах аудиту фінансової звітності.

Бухгалтерський облік і фінансова звітність, як система суцільного, безперервного та документально підтвердженого відображення господарських операцій, забезпечують узагальнення інформації про фінансовий стан, активи та зобов'язання підприємства. Фінансова звітність виступає основним джерелом інформації для оцінювання результатів господарської діяльності, визначення перспектив підвищення ефективності виробництва та формування обґрунтованих управлінських рішень суб'єктами господарювання [41].

Аудит фінансової звітності забезпечує достовірність, повноту та об'єктивність інформації про фінансовий стан і результати діяльності суб'єктів господарювання. В умовах глобалізації економіки, зростання ролі інвестиційних ринків та цифровізації бізнес-процесів зростають вимоги до якості аудиторських послуг. Це зумовлює необхідність постійного вдосконалення аудиту

фінансової звітності, що має здійснюватися за кількома взаємопов'язаними напрямками.

У процесі здійснення аудиторської перевірки аудитор може стикатися з низкою проблемних аспектів, які [16]:

- зумовлені нестабільністю нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності та постійними змінами форм фінансової звітності;
- виникають унаслідок недостатнього розуміння керівництвом підприємства мети та значення аудиту, що часто призводить до обмеження доступу аудитора до повної та достовірної інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єкта перевірки;
- негативно впливають на глибину аналізу та обґрунтованість аудиторських висновків через те, що аудит нерідко набуває формального характеру.

Важливим аспектом також є необхідність урахування специфіки діяльності вітчизняних підприємств, зокрема суб'єктів малого бізнесу, у процесі адаптації та стандартизації фінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів [37].

Подоланню зазначених проблем може сприяти розроблення та впровадження практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації та методики проведення аудиту фінансової звітності (рис. 3.4).

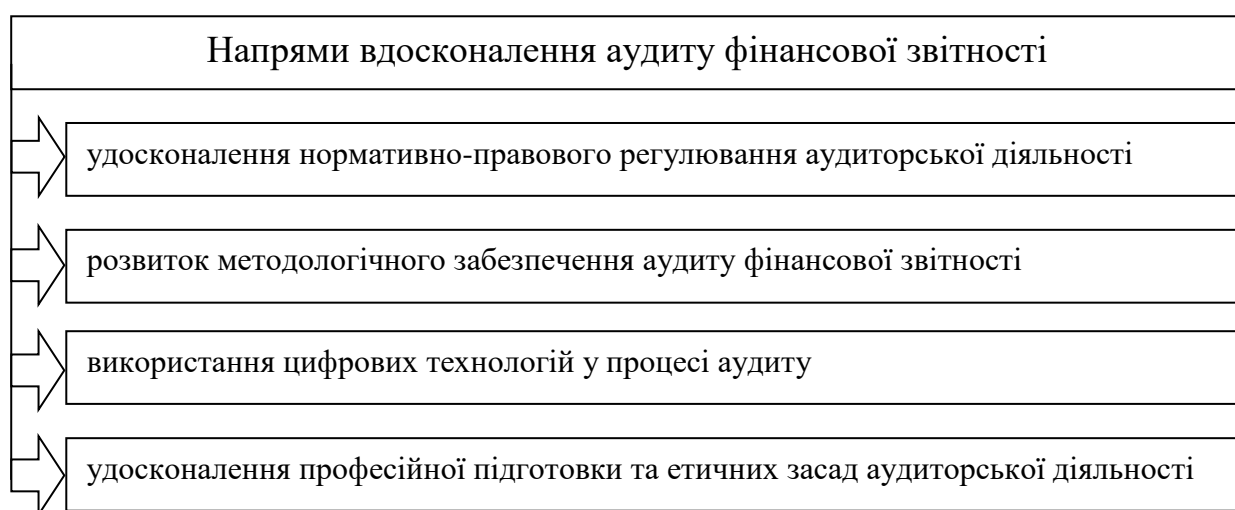

Рис. 3.4. Напрями вдосконалення аудиту фінансової звітності [17, 45]

Першим напрямом є удосконалення нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту [36], розроблені Міжнародною федерацією бухгалтерів, формують єдині підходи до проведення аудиту у світовій практиці та сприяють підвищенню довіри до фінансової звітності. У країнах Європейського Союзу впровадження МСА супроводжується жорстким контролем якості аудиторських послуг з боку незалежних наглядових органів, що забезпечує високий рівень відповідальності аудиторів. В Україні важливим напрямом є подальше вдосконалення законодавства з урахуванням вимог МСА, зокрема щодо аудиту підприємств, що становлять суспільний інтерес, а також розвиток системи зовнішнього контролю якості аудиту, яку здійснює орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Другим напрямом є розвиток методологічного забезпечення аудиту фінансової звітності. Сучасна практика аудиту базується на ризик-орієнтованому підході, який передбачає концентрацію аудиторських процедур на найбільш суттєвих і ризикових ділянках звітності. Відповідно до МСА 315 [36] та МСА 330 [36], аудитори повинні ідентифікувати та оцінювати ризики суттєвого викривлення фінансової звітності, а також розробляти відповідні процедури реагування на ці ризики. У міжнародній практиці, зокрема у великих аудиторських фірмах, широко застосовуються аналітичні процедури, фінансове моделювання та порівняльний аналіз галузевих показників, що дозволяє виявляти нетипові відхилення у фінансовій інформації. В українських умовах розвиток цього напрямку потребує ширшого впровадження сучасних аналітичних інструментів і методів оцінки внутрішнього контролю на підприємствах.

Третім напрямом є використання цифрових технологій у процесі аудиту. Автоматизація обробки облікових даних, застосування спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення та інструментів аналізу великих масивів даних значно підвищують ефективність аудиту. Міжнародна практика свідчить, що використання технологій Big Data та штучного інтелекту дає змогу здійснювати суцільний аналіз операцій, а не обмежуватися вибірковими перевітками. Крім того, впровадження технологій blockchain у фінансовому обліку ство-

рює передумови для підвищення прозорості та незмінності інформації, що спрощує процес аудиторської перевірки. Водночас цифровізація аудиту вимагає підвищення рівня цифрової грамотності аудиторів та посилення уваги до питань інформаційної безпеки.

Четвертим напрямом є удосконалення професійної підготовки та етичних засад аудиторської діяльності. Відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів [35], аудитори повинні дотримуватися принципів незалежності, об'єктивності, професійної компетентності та конфіденційності. У країнах із розвинутою аудиторською інфраструктурою значна увага приділяється безперервному професійному розвитку аудиторів, участі у міжнародних сертифікаційних програмах та підвищенню відповідальності за порушення професійних стандартів. Для України актуальним є посилення ролі професійних організацій у контролі за дотриманням етичних норм та формуванні високих стандартів аудиторської практики.

Отже, вдосконалення аудиту фінансової звітності є комплексним процесом, що охоплює розвиток нормативно-правової бази, методологічних підходів, цифрових технологій та професійної компетентності аудиторів. Реалізація зазначених напрямів сприяє підвищенню якості аудиторських висновків, зміцненню довіри користувачів фінансової звітності та забезпеченню сталого розвитку фінансової системи в цілому.

Висновки до розділу 3

1. Ефективність аудиту фінансової звітності малих підприємств безпосередньо залежить від наявності чітко структурованої та адаптованої до їх специфіки методики, яка ґрунтується на послідовному виконанні аудиторських процедур, належній оцінці ризиків і збиранні достатніх аудиторських доказів. Застосування системного підходу до організації аудиту, використання вибіркового методу перевірки, а також урахування вимог національних і міжнародних ста-

ндартів забезпечують можливість формування обґрунтованої та незалежної думки аудитора щодо достовірності фінансової звітності, її відповідності чинному законодавству та реального відображення фінансового стану й результатів діяльності малого підприємства.

2. Проведений аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік, здійснений із застосуванням поетапного підходу, дозволив отримати достатні та належні аудиторські докази щодо достовірності показників фінансової звітності та відповідності їх вимогам чинного законодавства і НП(С)БО. Результати аудиту засвідчили, що фінансовий стан і результати діяльності підприємства в цілому відображені коректно, а виявлені проблемні аспекти мають переважно системний характер і пов'язані зі специфікою тарифного регулювання та фінансування комунального підприємства.

3. Аудит фінансової звітності в сучасних умовах виступає важливим інструментом забезпечення достовірності та надійності фінансової інформації, проте його ефективність значною мірою залежить від стабільності нормативно-правового регулювання, рівня методологічного забезпечення, ступеня цифровізації аудиторських процедур і професійної компетентності аудиторів. Наявні проблеми, пов'язані з формальним підходом до аудиту, обмеженим доступом до інформації та неузгодженістю законодавчої бази, обумовлюють потребу у комплексному вдосконаленні аудиторської діяльності. Реалізація таких напрямів, як гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами аудиту, розвиток ризик-орієнтованих методик, впровадження сучасних цифрових технологій та посилення етичних і професійних вимог до аудиторів, сприятиме підвищенню якості аудиту фінансової звітності, зміцненню довіри користувачів фінансової інформації та забезпеченню стабільного розвитку фінансової системи України.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що фінансова звітність є ключовим інформаційним інструментом, який забезпечує відображення фінансового стану та результатів діяльності підприємства і слугує основою для прийняття управлінських, інвестиційних та контрольних рішень. Вона формує цілісну систему показників, що характеризує економічний потенціал суб'єкта господарювання, рівень ефективності використання ресурсів і перспективи подальшого розвитку.

Аналіз нормативно-правового забезпечення формування фінансової звітності показав, що в Україні цей процес ґрунтується на поєднанні вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності, що сприяє підвищенню порівнянності та достовірності фінансової інформації. Водночас подальша гармонізація вітчизняного регулювання з міжнародними вимогами залишається важливою передумовою підвищення якості звітності та інтеграції українських підприємств у світовий економічний простір.

Виробничо-господарська діяльність МКП «Яворіввода» спрямована на забезпечення безперебійного централізованого водопостачання населенню та суб'єктам господарювання Яворівської громади, що визначає його соціально важливий характер і високу залежність від регульованої тарифної політики. Підприємство здійснює публічне коригування тарифів з урахуванням зростання вартості електроенергії, матеріалів, палива та інших складових собівартості у взаємодії з органами місцевого самоврядування, що дозволяє частково підтримувати фінансову стійкість і забезпечувати належний технічний стан інфраструктури. У 2022–2024 роках підприємство перебувало в активній інвестиційній фазі, про що свідчить зростання вартості необоротних активів з 30 141,5 тис. грн у 2022 році до 100 960,6 тис. грн у 2024 році. Частка необоротних активів у загальній вартості майна коливалася в межах 86,7–93,2 %, а незавершені капітальні інвестиції у 2023–2024 роках перевищували 60 % їх загальної вартості.

сті, що вказує на масштабні роботи з оновлення та розвитку інфраструктури водопостачання.

Разом із тим фінансово-економічні результати діяльності МКП «Яворіввода» є нестабільними та супроводжуються підвищеними ризиками ліквідності й фінансової стійкості. Зростання доходів від реалізації послуг не компенсує випереджального підвищення собівартості, що зумовлює збитковість основної діяльності та залежність фінансового результату від нестійких неопераційних доходів. Структура оборотних активів характеризується високою концентрацією дебіторської заборгованості та скороченням грошових коштів, що негативно впливає на платоспроможність. Джерела фінансування дедалі більше зміщуються у бік поточних зобов'язань і доходів майбутніх періодів, зменшуючи частку власного капіталу та підвищуючи фінансову залежність підприємства. У сукупності це свідчить про необхідність поєднання фінансової стабілізації з оптимізацією тарифної політики, контролем витрат і реалізацією інвестиційних заходів, спрямованих на підвищення енергоефективності та довгострокової стійкості діяльності підприємства.

Установлено, що методика формування фінансової звітності малих підприємств, до яких належить МКП «Яворіввода», має системний характер і передбачає послідовне виконання облікових процедур, що забезпечує повноту та достовірність звітної інформації. Водночас доведено необхідність її вдосконалення шляхом автоматизації обліку, розвитку аналітичної складової звітності, підвищення рівня розкриття інформації та професійної компетентності персоналу, що створює інформаційне підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і підвищення фінансової стійкості підприємства.

Проведений аудит фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік підтвердив, що показники фінансової звітності в цілому достовірно відображають фінансовий стан і результати діяльності підприємства та відповідають вимогам чинного законодавства і НП(С)БО. Разом з тим виявлені проблемні аспекти мають системний характер і зумовлені особливостями тарифного регулювання та фінансування комунального підприємства. Узагальнення результатів

дослідження дозволило зробити висновок, що ефективність аудиту фінансової звітності малих підприємств значною мірою залежить від стабільності нормативно-правової бази, рівня методологічного забезпечення, використання сучасних цифрових технологій та дотримання високих професійно-етичних стандартів аудиторської діяльності.

Реалізація комплексних заходів з удосконалення методики формування та аудиту фінансової звітності сприятиме підвищенню якості фінансової інформації, зміцненню довіри користувачів і забезпеченню сталого розвитку комунальних підприємств в умовах сучасного економічного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р.
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017 р.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р.
4. Про житлово-комунальні послуги: Закон України №2189-VIII від 09.11.2017р.
5. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
6. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012р. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/International_Financial_Reporting_Standards
7. Про порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000 р.
8. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р.
9. НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України № 628 від 27.06.2013 р.
10. НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України № 137 від 28.05.1999 р.
11. НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України № 39 від 25.02.2000р.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999 р.
13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України №433 від 28.03.2013р.
14. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.2014 р.

15. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. / [Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук та ін.; за ред. К.Ф. Ковальчука]. Київ: ЦУЛ, 2012. 325с.
16. Амеліна Ю.Ю. Проблеми покращення якості аудиту фінансової звітності та напрями його вдосконалення в умовах міжнародних стандартів. *Управління розвитком*. 2011. № 2. С. 11-13.
17. Артюх О.В., Красовський В.В. Проблеми аудиту фінансової звітності. *Удосконалення бухгалтерського обліку та оподаткування на сучасному етапі розвитку економіки України: матеріали студентської конференції* (м. Ірпінь, 29 листопада 2018 р.). Ірпінь, 2018. 116 с.
18. Аудит: підручник (в двох частинах) / Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О. та ін. К.: Ліра-К, 2019. 324 с.
19. Безверхий К.В. Облікові підходи до формування фінансової звітності: національний та міжнародний аспекти. *Наукові праці НДФІ*. 2016. № 2 (75). С. 62-71.
20. Безкоровайна Л.В. Проблеми формування показників фінансової звітності підприємств України за МСФЗ. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 39. С. 17-25.
21. Верига Ю.А., Левченко З.М., Ватуля І.Д. Звітність підприємств: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ: ЦУЛ, 2018. 776 с.
22. Візіренко С.В., Макаріхін С.С. Методичні аспекти аудиту фінансової звітності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2015. №4. С. 170-176.
23. Гоголь Т. Напрями вдосконалення методики розкриття інформації в показниках фінансової звітності підприємств малого бізнесу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. Вип. 12. С. 3-11.
24. Гордієнко Н.І. Аудит фінансової звітності суб'єктів господарювання: конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. Харків, 2023. 124 с.
25. Гордієнко Н.І. Фінансовий облік: навч. посіб. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 284 с.

26. Єпіфанова І.М., Пашкова А.В. Вплив даних фінансової звітності підприємства на формування ефективних управлінських рішень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 2. С. 30-34.
27. Клим Н.М. Бухгалтерський облік: підручник. Львів: Галицька видавнича спілка. 2021. 428 с.
28. Коваленко В.С., Маркова С В., Чкан А.С .Особливості формування компетенцій персоналу у сфері малого бізнесу. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 24. С. 106-115.
29. Кулинич М.Б., Коваль Н.І. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 6. С. 367-372.
30. Колінько Н.І., Воляник Г.М., Шутка С.Є. Звітність підприємств: навч. посіб. Львів: СПОЛОМ, 2023. 236 с.
31. Іванчук Н.В. Звітність підприємств: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
32. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 280 с.
33. Мардус Н.Ю. Особливості організації обліку і аудиту фінансової звітності підприємства. Проблеми підвищення якості системи обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в сучасних умовах господарювання: матеріали Всеукраїнської інтернетконференції, 18 травня 2018 р. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 36-38.
34. Мардус Н.Ю., Лазуренко О.С. Економічна сутність фінансової звітності, методика її складання і аудиту. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 70. С. 175-179.
35. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2023 року. URL: <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynikh-bukhgalteriv>

36. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Видання 2016–2017 років. Частина I. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf
37. Петренко Н.І. Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*. 2016. Вип. 1(51). С. 105-111.
38. Петренко С.М., Пальцун І.М. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2019. 520 с.
39. Польова Т.В., Дружина А.В. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. №11. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.89
40. Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнєва Д.В. Фінансова звітність підприємств: навчально-методичний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.
41. Пристемський О.С. Проблеми аудиту фінансової звітності та шляхи їх вирішення. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: мат. II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Херсон, 28 квітня 2020 року). Херсон, 2020. С. 638-640.
42. Рубейкін В.А. Організація та методика аудиту фінансової звітності. *Ефективна економіка*. 2016. №4.
43. Сімаков К.І., Мімакова О.К. Впровадження систем автоматизації бухгалтерського обліку. *Scientific collection «Interconf»*. 2022. №95. С. 153-159.
44. Ткаченко Н.М. Оновлена фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. Київ: Алтера, 2015. 66 с.
45. Ткачук Г.О., Іванченкова Л.В., Скляр Л.Б., Ступницька Т.М. Процедури аудиторського підтвердження достовірності фінансової звітності: вирішення проблемних питань. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Вип. 2. Том 13, С. 95-104.
46. Фінансовий аналіз. навч. посіб. / М.Р. Лучко, С.М. Жукевич, А.І. Фаріон. Тернопіль: ТНЕУ. 2016. 304 с.

ДОДАТКИ

ЗВІТ АУДИТОРА

за наслідками аудиту фінансової звітності
Міського комунального підприємства «Яворіввода»
за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

1. Загальні відомості про об'єкт аудиту

Міське комунальне підприємство «Яворіввода» (код ЄДРПОУ 13824412) є суб'єктом господарювання комунальної форми власності, основним видом діяльності якого є забір, очищення та постачання води. Фінансова звітність підприємства за 2024 рік складена відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» та включає Баланс (форма №1-м) і Звіт про фінансові результати (форма №2-м).

2. Мета та обсяг аудиту

Метою аудиту було формування обґрунтованої думки щодо достовірності фінансової звітності МКП «Яворіввода» за 2024 рік у всіх суттєвих аспектах та її відповідності вимогам чинного законодавства України і національних стандартів бухгалтерського обліку.

Аудит охоплював:

- оцінку системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;
- перевірку господарських операцій і залишків за основними статтями активів, зобов'язань і власного капіталу;
- аналіз доходів, витрат і фінансових результатів діяльності;
- узагальнення результатів та формування аудиторських висновків.

3. Нормативно-методична база аудиту

Аудит проведено відповідно до:

- Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- загальноприйнятих принципів та методології аудиту;
- внутрішніх розпорядчих документів підприємства.

Під час перевірки застосовувався ризик-орієнтований підхід та поєднання аналітичних процедур, тестування засобів внутрішнього контролю і процедур перевірки по суті.

4. Відповідальність сторін

Відповідальність за складання та достовірне подання фінансової звітності, організацію бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю несе керівництво МКП «Яворіввода».

Відповідальністю аудитора є надання незалежної думки щодо фінансової звітності на підставі проведеного аудиту.

5. Основні результати аудиту

У ході аудиту встановлено, що:

- фінансова звітність МКП «Яворіввода» за 2024 рік у цілому складена відповідно до вимог НП(С)БО 25;
- показники активів, зобов'язань та власного капіталу відображені коректно та підтверджені відповідними аудиторськими доказами;
- система внутрішнього контролю функціонує, однак має окремі недоліки, характерні для підприємств комунальної сфери;
- збиток, отриманий у 2024 році, зумовлений переважно перевищенням собівартості послуг над доходами від реалізації, що має системний характер і пов'язано з тарифним регулюванням;
- суттєвих викривлень, які могли б вплинути на достовірність фінансової звітності в цілому, не виявлено.

6. Аудиторська думка

На підставі проведеного аудиту вважаємо, що фінансова звітність Міського комунального підприємства «Яворіввода» за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, достовірно та в усіх суттєвих аспектах відображає фінансовий стан, результати діяльності та фінансові результати підприємства відповідно до вимог чинного законодавства України та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Таким чином, за наслідками аудиту може бути висловлена немодифікована аудиторська думка.

7. Наголос на окремих аспектах (без модифікації думки)

Без змінюючи аудиторської думки, звертаємо увагу на те, що фінансовий результат діяльності підприємства за 2024 рік є збитковим, що обумовлено особливостями тарифної політики та зростанням виробничих витрат. Подальша фінансова стабільність підприємства значною мірою залежить від рішень органу місцевого самоврядування щодо компенсації різниці в тарифах та підтримки інвестиційних програм.

8. Рекомендації аудитора

За результатами аудиту рекомендовано:

- посилити контроль за дебіторською заборгованістю;
- оптимізувати структуру собівартості послуг;
- удосконалити окремі процедури внутрішнього контролю;
- забезпечити економічно обґрунтоване тарифне регулювання або відповідну бюджетну підтримку